

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till revidering av lagstiftningen om parkeringsövervakning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det en revidering av lagstiftningen om parkeringsövervakning. Propositionen syftar till att förebygga felparkeringar och ge mångsidigare och effektivare medel att ingripa mot dem samt förbättra fastighetsägarnas och –innehavarnas möjligheter att besluta om användningen av en fastighet med beaktande också av rättsskyddet för förarna samt ägarna och innehavarna av fordon.

Enligt lagförslaget om offentlig parkeringsövervakning som ingår i propositionen ska polisen samt, om det i kommunen har anordnats kommunal parkeringsövervakning, den kommunala parkeringsövervakaren och parkeringskontrollanten sörja för offentlig parkeringsövervakning. Lagens tillämpningsområde ska omfatta överträdelser av bestämmelserna om stannande, parkering och användning av parkeringsskiva samt tomgång.

För en felparkering ska det kunna tas ut en felparkeringsavgift på 20—80 euro. För samma fortsatta felparkering får det påföras ut högst tre felparkeringsavgifter. Man får klampa fordon vilket förhindrar att det förflyttas, om felparkeringen har varat i två dygn eller om det med samma fordon har begåtts fem olika felparkeringar för vilka lagkraftvunna parkeringsavgifter har påförts. Det ska vara möjligt att påföra felparkeringsavgift för tomgångsförseelse. För en ringa felparkering eller tomgångsförseelse ska det vara möjligt att ge en anmärkning eller medela åtgärdseftergift.

Det är möjligt att göra en begäran om omprövning av ett beslut om felparkeringsavgift hos parkeringsövervakaren, vars beslut kan överklagas hos förvaltningsdomstolen. Efter

det kan beslutet överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om den beviljar besvärstillstånd.

Enligt lagförslaget om privat parkeringsövervakning som ingår i propositionen kan fastighetens ägare eller innehavare övervaka parkeringen på privat område och i terrängen. Dessa kan också överföra rätten att övervaka parkeringen till en annan person. I fråga om privat parkeringsövervakning ska göras en anmälan till regionförvaltningsverket. Verket i fråga kan med anledning av ett förfarande i strid med skyldigheterna ge den som sörjer för parkeringsövervakningen en anmärkning, förplikta denne att rätta till sitt fel eller förbjuda verksamheten för viss tid.

För olovlig parkering kan det debiteras en övervakningsavgift vars belopp får uppgå till högst det samma som den parkeringsavgift som tas ut på motsvarande område. För samma fortsatta olovliga parkering får debiteras tre övervakningsavgifter. Villkoren för parkering och övervakningsavgiften för olovlig parkering ska anges på ett sätt som tydligt och entydigt kan observeras. Om övervakningsavgiften inte betalas frivilligt, måste man väcka talan vid tingsrätten för att få in avgiften.

I propositionen föreslås det dessutom en ändring av miljöskyddslagen, lagen om flyttning av fordon och lagen om förvaltningsdomstolarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft under hösten 2011. På grund av de åtgärder som verkställigheten av lagarna kräver kan de dock träda i kraft tidigast sex månader från det att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÅGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
Området för offentlig parkeringsövervakning.....	4
Myndigheter	5
Påföljder	6
Ansvar för påföljden.....	7
Betaling och indrivning av parkeringsbot	7
Rättsmedel.....	8
Privat parkeringsövervakning.....	9
2.2 Lagstiftningen i utlandet	9
2.3 Bedömning av nulåget	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
3.1 Målsättning.....	10
3.2 De viktigaste förslagen.....	11
Området för offentlig parkeringsövervakning	11
Felparkeringsavgift.....	12
Klampning och flyttning av fordon	13
Förfarande och rättsmedel	14
Privat parkeringsövervakning.....	14
Förhållandet mellan offentlig och privat parkeringsövervakning	15
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	16
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	17
DETALJMOTIVERING	19
1 LAGFÖRSLAG	19
1.1 Lagen om offentlig parkeringsövervakning	19
1.2 Lagen om privat parkeringsövervakning	31
1.3 Miljöskyddslagen	36
1.4 Lagen om flyttning av fordon	37
1.5 Lagen om förvaltningsdomstolarna.....	37
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	37
3 IKRAFTTRÄDANDE	38
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	38
LAGFÖRSLAG	43
1. Lag om offentlig parkeringsövervakning	43
2. Lag om privat parkeringsövervakning.....	49
3. Lag om ändring av 116 § i miljöskyddslagen.....	52
4. Lag om ändring av 5 och 11 § i lagen om flyttning av fordon.....	52
5. Lag om ändring av 12 b § i lagen om förvaltningsdomstolarna	54
BILAGA	55
PARALLELLTEXT	55
3. Lag om ändring av 116 § i miljöskyddslagen.....	55

4. Lag om ändring av 5 och 11 § i lagen om flyttning av fordon	56
5. Lag om ändring av 12 b § i lagen om förvaltningsdomstolarna	58

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Lagen om parkeringsbot (248/1970, nedan parkeringsbotslagen) trädde i kraft den 1 september 1970. I regeringens proposition (130/1969, s. 1) konstaterades det att till följd av motorfordonsparkens kraftiga tillväxt har svårigheterna i fråga om parkering och felparkeringarna ökat. Att handlägga sådana ringa förseelser i straffrättslig ordning ansågs som tungt och ifrågasatt med hänsyn till ett förnuftigt utnyttjande av polisens resurser. Också straffet för parkeringsfel ansågs som utgångspunkt som en alltför sträng påföljd. Därför borde det som påföljd för sådana förseelser införas en parkeringsbot som karaktäriserades som ett slags med straff besläktad avgift (RP 130/1969, s.13).

Lagens tillämpningsområde omfattar överträdelser av förbud och begränsningar som gäller stannande och parkering. Från och med ingången av år 1992 utvidgade tillämpningsområdet för parkeringsbotslagens så att parkeringsbot får föreläggas också för överträdelser av förbud och begränsningar som gäller onödig tomgångskörning med motor drivet fordon.

I parkeringsbotslagen föreskrivs ett särskilt påföljdssystem som fungerar vid sidan av det straffrättsliga påföljdssystemet. Den nära beröringspunkten till brottmål ligger i att fastän det på parkeringsfel som utgångspunkt följer parkeringsbot, undersöks och avgörs de grövsta fallen dock i ordningen för brottmål och på felen tillämpas straffbestämmelser.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Området för offentlig parkeringsövervakning

Enligt 1 § i lagen om parkeringsbot kan parkeringsbot föreläggas för överträdelse av förbud och begränsningar som gäller stannande och parkering av fordon samt av be-

stämmelser om användning av parkeringsskiva (parkeringsfel). För genom en handling begångna parkeringsfel föreläggs endast en bot. Parkeringsbot föreläggs också för överträdelse av de förbud och begränsningar som gäller onödig tomgångskörning med motor drivet fordon. I parkeringsbotslagen preciseras inte begreppen fordon eller motordrivet fordon, men om dessa föreskrivs i 2 a § i vägtrafiklagen (267/1983).

Parkeringsbot kan föreläggas, om felet har skett eller förseelsen har begåtts på väg eller annat område som huvudsakligen används för trafik. Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i vägtrafiklagen används för sådana områden begreppet väg. Enligt 1 § i vägtrafiklagen tillämpas som utgångspunkt vägtrafiklagen på trafik på väg.

De mest centrala bestämmelserna om stannande och parkering finns i vägtrafiklagen. I 26 § i lagen föreskrivs allmänt om stannande och parkering. I 27 § föreskrivs förbud i fråga om stannande och i 28 § särskilda parkeringsförbud. I 28 a § föreskrivs en skyldighet att använda parkeringsskiva. Begränsningar om parkering och stannande ingår dessutom i bl.a. 33 § om gårdsgata och 33 a § om gågata.

Ett förbud mot att parkera och stanna kan också grunda sig på trafikordningar i enlighet med 4 § i vägtrafiklagen och 3 § i vägtrafikförordningen (182/1982). Sådana är enligt trafikministeriets beslut (203/1982) som har utfärdats med stöd av 50 § i vägtrafiklagen och 54 § i vägtrafikförordningen bland annat vägmärken om parkering och stannande.

Enligt 1 § i vägtrafiklagen tillämpas lagen i vissa fall också inom andra områden än vägområde. Enligt 28 § 3 mom. är det förbjudet att parkera på enskilt område utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare. Parkeringsföreskrifter för ett enskilt område ska sättas upp så att de är lätta att observera.

Enligt 4 § 1 mom. i terrängtrafiklagen (1710/1995) är det förbjudet att utan mark-

ägarens eller markinnehavarens tillstånd stanna eller parkera motordrivna fordon på markområden i terräng. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om vissa situationer då tillstånd inte krävs. Med terräng avses enligt 3 § 1 mom. i lagen markområden och isbelagda vattenområden som inte är vägar och som inte är avsedda för motorfordons-, spår- eller lufttrafik.

Enligt 1 § 3 mom. i parkeringsbotslagen får parkeringsbot inte föreläggas om det med anledning av felet väckts åtal eller framställts straffanspråk, med vilket avses ett straffanspråk i enlighet med lagen om strafforderförfarande (692/1993). Enligt 105 § i vägtrafiklagen döms till straff för parkeringsfel endast om parkeringsfelet har medfört eller kunnat medföra allvarlig fara eller olägenhet. Enligt 5 § 1 mom. i parkeringsbotslagen ska den tjänsteinnehavare som svarar för den kommunala parkeringsövervakningen anmäla om ett sådant fel hos polisen.

I 26 § 2 mom. i terrängtrafiklagen föreskrivs att om den olovliga parkeringen medför betydande olägenhet för naturen eller den övriga miljön, för en naturnäring eller för allmänt rekreativ bruk eller för något annat allmänt intresse, eller oskäligen olägenhet för markägaren eller markinnehavaren, utdöms straff enligt 25 § 1 punkten.

Enligt 33 § 2 mom. i räddningslagen (468/2003) får fordon inte parkeras på räddningsvägar. Enligt nuvarande praxis föreläggs inte parkeringsbot för ett förfarande i strid med momentet.

Parkeringsbot kan föreläggas också för överträdelser av de förbud och begränsningar som gäller onödig tomgångskörning med motordrivna fordon. Bestämmelser om onödig tomgång ingår i 5 § i förordningen om användning av fordon på väg (1257/1992), vilken förordning har utfärdats med stöd av 86 § 2 mom. i vägtrafiklagen samt i förordningen om begränsning av tomgång för motorfordon (1266/2002), vilken förordning har utfärdats med stöd av 13 § i miljöskyddslagen (86/2000).

Myndigheter

Enligt 1 § i parkeringsbotslagen hör det som utgångspunkt till polisen att svara för

parkeringsövervakningen och påföljder med anledning av parkeringsfel. Ledningen av och tillsynen över parkeringsövervakningen handhas av polisinspektionens chef, som även fungerar som parkeringsövervakare (3 § 1 mom. i parkeringsbotslagen). Också en annan tjänsteman vid polisinspektionen än chefen för inspektionen kan vara parkeringsövervakare.

Jämsides med polisen kan den kommunala parkeringsövervakningen sörja för parkeringsövervakningen. Regionförvaltningsverket, till vilka de länsstyrelsens uppgifter som bestäms i parkeringsbotslagen överfördes från och med den 1 januari 2010, förordnar på framställning av kommunfullmäktige eller med deras samtycke och efter att ha mottagit ett utlåtande av chefen för polisinspektionen om kommunal parkeringsövervakning (2 § i parkeringsbotslagen). Länsstyrelsen, dvs. i sakligt hänseende regionförvaltningsverket som kommit i dess ställe, ska enligt 1 § i förordningen om parkeringsbot (545/1970, nedan parkeringsbotsförordningen) beakta de lokala förhållandena, såsom trafiktätheten, behovet av övervakningen och kommunens förutsättningar att omhändera övervakningen. Regionförvaltningsverket kan fastställa övervakningsbiträdenas minimiantal och ställa övriga villkor det finner nödvändiga. Förordnandet gäller för viss tid eller tillsvidare.

Enligt Statistikcentralen hade det år 2008 ordnats kommunal parkeringsövervakning på sammanlagt 38 orter. Dessa var Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Tavastehus, Idensalmi, Joensuu, Jyväskylä, Träskända, Kajana, Kervo, Karleby, Kotka, Kouvola, Kuopio, Kuusankoski, Lahtis, Villmanstrand, Lojo, Mariehamn, S:t Michel, Nådendal, Nokia, Uleåborg, Jakobstad, Björneborg, Borgå, Reso, Raumo, Riihimäki, Rovaniemi, Ny-slott, Seinäjoki, Siilinjärvi, Tammerfors, Åbo, Vasa, Vanda och Varkaus.

Regionförvaltningsverket kan på eget initiativ eller på framställning av kommunfullmäktige återkalla förordnandet. Regionförvaltningsverket kan också ändra villkoren i förordnandet, om förhållandena har undergått förändringar, uppställda villkor har åsidosatts eller övervakningen inte har skett på ett behörigt sätt (2 § i parkeringsbotslagen och 1 § i parkeringsbotsförordningen).

Om kommunal parkeringsövervakning anordnas, ska kommunen i enlighet med 3 § 2 mom. i parkeringsbotslagen utse en kommunal parkeringsövervakare som enligt 4 mom. ska det antal biträden som krävs. I sådana fall fungerar inte polisinspektionens chef som parkeringsövervakare, men enligt 3 mom. i paragrafen står den kommunala parkeringsövervakaren i frågor som gäller övervakningens allmänna uppläggning under ledning och tillsyn av polisinspektionens chef.

Enligt 4 § 1 mom. i parkeringsbotslagen åligger det övervakningsbiträde att övervaka parkering, utfärda betalningsanmaningar med anledning av parkeringsfel och att även i övrigt biträda parkeringsövervakaren i enlighet med dennes anvisningar och föreskrifter. Enligt 2 mom. i paragrafen är förare av fordon är skyldig att vid anfordran styrka sin identitet för parkeringsövervakaren eller hans biträde samt är skyldig att stanna fordonet på tecken av parkeringsövervakaren eller hans biträde samt att iaktta annat tecken eller annan uppmaning som ges vid fullgörandet av övervakningsuppgiften.

Enligt 2 § 1 mom. i parkeringsbotsförordningen är behörighetskrav för parkeringsövervakartjänst juris magisterexamen eller motsvarande tidigare examen. Om det dock bor högst 100 000 invånare i kommunen är behörighetskravet lägre rättsexamen eller polisbefälsutbildning. I vardera fallet krävs också förtrogenhet med trafikfrågor. Enligt 2 § 2 mom. i parkeringsbotsförordningen är behörighetskravet för kommunalt övervakningsbiträde för handhavandet av uppgifterna nödig kännedom om reglerna för vägtrafik.

Enligt 44 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) sköts uppgifter i vilka utövas offentlig makt i tjänsteförhållande. Enligt 6 § 3 mom. i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) kan endast personer som fyllt 18 år anställas i tjänsteförhållande.

Enligt 6 § i parkeringsbotslagen tillfaller parkeringsboten staten. Om dock kommunal parkeringsövervakning har ordnats tillfaller dock avgifterna kommunen i fråga oberoende av om betalningsanmaningen har utfärdats av polisen eller av den kommunala parkeringsövervakaren eller hans biträde. På ett område där kommunal övervakning anordnats svarar

kommunen för utgifterna för övervakningsverksamheten.

Påföljder

Enligt 7 § i parkeringsbotslagen är parkeringsboten oberoende av felets art 10 euro. Genom förordning av inrikesministeriet kan botens belopp dock höjas till högst 40 euro, om detta anses nödvändigt av trafikskäl. Förhöjningen kan avse en kommun eller ett visst område i en kommun.

Har en kommun delat in sitt område i zoner eller delar inom vilka parkeringsavgifter av olika storlek tas ut, kan maximibeloppet av den förhöjda parkeringsboten inom den zon eller den del som har den högsta avgiften genom förordning av inrikesministeriet överskridas med högst 10 euro. Den största möjliga parkeringsboten är alltså 50 euro.

I huvudparten av kommunerna är parkeringsboten 10 euro. I inrikesministeriets förordning om parkeringsbot (583/2010) föreskrivs närmare om storleken för parkeringsboten i de fall där boten inte är 10 euro. I förordningen är storleken på avgiften 15, 20, 25, 30, 35, 40 och 50 euro. Höjningen är knuten till området för kommunen och är med några få undantag den samma på kommunens hela område. I Helsingfors, Lahtis Uleåborg, Tammerfors och Åbo är påföljden för ett parkeringsfel inom den dyraste parkeringszonen en parkeringsbot på 50 euro.

Enligt 5 § i lagen om flyttning av fordon (828/2008) får väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning tidigast två dygn efter det att fordonet parkerats i strid med en bestämmelse om parkering. Enligt 2 § i lagen avses med närflyttning flyttning av ett fordon till en plats i omedelbar närhet av dess ursprungliga placeringsplats och med upplagsflyttning flyttning av ett fordon till ett upplag som anvisas av kommunen. Har ett fordon parkerats på ett privat område eller i terrängen får det på motsvarande sätt flyttas. I detta fall krävs dock en motiverad begäran från områdets ägare eller innehavare och kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren utför flyttningen.

Om fordonet har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten, är polisen skyldig att flytta fordonet utan dröjsmål. Medför ett parkerat fordon betydande olägenhet för väganvändningen, får polisen, vägghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en flyttning utan dröjsmål. Har ett fordon parkerats i strid med 33 § i räddningslagen, får polisen utföra en flyttning utan dröjsmål.

Är parkeringsfel uppenbart obetydligt kan enligt 5 § 2 mom. i parkeringsbotslagen den felande i stället för betalningsanmaning tilldelas en anmärkning.

Ansvar för påföljden

Enligt 8 § i parkeringsbotslagen ska parkeringsbot betalas av den förare som har begått felet. I fråga om bilar och motorcyklar är även den som vid tidpunkten för felets begående var fordonets ägare, eller i ägarens ställe den, till vilken besittningen av fordonet enligt anmälan till ett register över fordon varaktigt överlåtits, ansvarig för betalningen. Ägaren eller innehavaren frias dock från ansvar, om han eller hon gör det sannolikt att fordonet vid sagda tidpunkt olovligen nyttjades av föraren, eller visar att han av annat skäl inte är skyldig att svara för boten.

Enligt 10 § i lagen om flyttning av fordon är fordonets ägare eller innehavare skyldig att ersätta myndigheten för flyttningskostnaderna. Har föraren använt fordonet olovligt, tas ersättningen ut hos föraren. Enligt 11 § i lagen är man inte skyldig att överlåta ett fordon från ett upplag förrän kostnaderna har ersatts. Om ägaren eller innehavaren inte inom 30 dagar efter det att han eller hon kan anses ha fått del av det lagakraftvunna flyttningsbeslutet hämtar fordonet från upplaget, övergår fordonet i kommunens ägo.

Betalning och indrivning av parkeringsbot

Enligt 9 § i parkeringsbotslagen ska fordons förare ges en skriftlig anmaning att betala boten inom två veckor från det anmaningen gavs. Anträffas föraren inte, kan betalningsanmaningen fästas på ett synligt ställe på fordonet. Har betalningsanmaningen inte kunnat tillställas på ovan angivet sätt,

ska ägaren eller innehavaren av fordonet som är ansvarig för betalningen av boten utan dröjsmål delges en skriftlig betalningsanmaning enligt vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003). Enligt 11 § i parkeringsbotslagen ska betalningsföreläggandet delges inom sex månader från den dag parkeringsfelet begicks vid äventyr att rätten att uppbära parkeringsbot förfaller.

Enligt Statistikcentralen utfärdades det år 2008 sammanlagt 731 432 betalningsanmaningar av vilka polisen utfärdade 12 611. De flesta betalningsanmaningarna utfärdades i Helsingfors (231 743), Tammerfors (73 862), Vanda (34 834), Åbo (32 287) och Esbo (29 504). År 2007 utfärdades det sammanlagt 698 273 betalningsanmaningar av vilka polisen utfärdade 16 782. År 2006 var motsvarande tal 648 313 och 19 147 och år 2005 642 325 och 21 432.

Uppgifterna gäller endast kommuner där det finns kommunal parkeringsövervakning. Med andra ord omfattar siffrorna inte betalningsanmaningar som utfärdats i andra kommuner. Av siffrorna framgår inte heller när anmaningen har utfärdats med anledning av ett parkeringsfel eller för en överträdelse av bestämmelsen om tomgång. Den sistnämnda andelen av det totala antalet torde dock vara obetydlig, uppskattningsvis 1—2 %. T.ex. bedömer de kommunala parkeringsövervakarna att det i Helsingfors föreläggs några hundra parkeringsböter och i Kuopio av 20 000 parkeringsböter 20—30 om året för en överträdelse av bestämmelsen av bestämmelsen om tomgångskörning.

Det finns inga statistikuppgifter om muntliga eller skriftliga anmärkningar som har tilldelats för parkeringsfel och tomgångsförseelser.

Betalas inte boten inte inom två veckor, ska enligt 10 § i parkeringsbotslagen parkeringsboten betalas höjd med hälften. Ägaren eller innehavaren av fordonet eller, om dessa icke är ansvariga för boten, föraren delge skriftligt föreläggande enligt vad som bestäms i förvaltningslagen att betala förhöjd bot inom en vecka från delfäendet av betalningsföreläggandet, vid äventyr att boten annars drivs in i utsökningsväg. Parkeringsövervakare får enligt 12 § förlänga betalningstiden, om tvingande skäl till detta föreligger.

Enligt Statistikcentralen utfärdades det år 2008 sammanlagt 231 123 betalningsförelägganden. I Helsingfors utfärdades det 74 446 betalningsförelägganden, i Tammerfors 23 768, i Vanda 10 430, i Åbo 11 352 och i Esbo 10 401. År 2007 utfärdades det sammanlagt 186 227 betalningsförelägganden, år 2006 sammanlagt 195 099 och 2005 sammanlagt 205 292.

Betalningsföreläggande verkställs utan dom eller beslut med iakttagande av bestämmelserna om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (14 § 2 mom. i parkeringsbotslagen). Enligt Statistikcentralen gick sammanlagt 80 008 betalningsförelägganden till utsökning, av vilka 25 663 i Helsingfors, 8 561 i Tammerfors, 2 471 i Vanda, 4 345 i Åbo och 2 296 i Esbo. År 2007 gick sammanlagt 76 729 betalningsförelägganden till utmätning, år 2006 sammanlagt 83 111 och år 2005 sammanlagt 86 806.

Enligt en särutredning vid justitieförvaltningens datateknikcentral kom det år 2009 90 173 parkeringsbotsärenden till utsökning. I dessa ärenden fanns sammanlagt 42 849 utsökningsgäldenärer av vilka 38 616 fysiska personer och 4 233 juridiska personer.

Vidare fanns det enligt särutredningen i fråga om fysiska personer år 2009 parkeringsbotsärenden per utsökningsgäldenär enligt följande: 24 712 gäldenärer hade 1 ärende i utsökning, 6 479 gäldenärer 2 ärenden, 2 667 gäldenärer 3 ärenden, 1 431 gäldenärer 4 ärenden, 870 gäldenärer 5 ärenden, 1 523 ärenden 6—10 ärenden, 372 gäldenärer 11—15 ärenden, 135 gäldenärer 16—20 ärenden, 83 gäldenärer 21—26 ärenden, 28 gäldenärer 26—30 ärenden och 46 gäldenärer 31 eller flera ärenden. De största antalen ärenden per gäldenär var 72, 111 och 123.

I fråga om juridiska personer fanns det enligt särutredningen år 2009 parkeringsbotsärenden per utsökningsgäldenär enligt följande: 2 510 gäldenärer hade 1 ärende, 725 gäldenärer 2 ärenden, 302 gäldenärer 3 ärenden, 179 gäldenärer 4 ärenden, 112 gäldenärer 5 ärenden, 298 gäldenärer 6—10 ärenden 47 gäldenärer 11—15 ärenden, 17 gäldenärer 16—20 ärenden och 43 gäldenärer 21 eller flera ärenden. De

största antalen ärenden per gäldenär var 73, 77 och 391.

Rättsmedel

Fordons ägare, innehavare eller förare som anser en anmaning eller föreläggande att betala parkeringsbot eller förhöjning av parkeringsbot obefogad, har rätt att inom föreskriven betalningstid inlägga protest hos parkeringsövervakaren (13 § 1 mom. i parkeringsbotslagen). En försenad protest får enligt 15 § i parkeringsbotslagen upptas till prövning, om det har funnits något särskilt skäl till förseningen och protesten inlagts så snart detta varit möjligt. Parkeringsövervakaren ska avgöra ärendet utan dröjsmål och vid behov återkalla betalningsanmaningen eller föreläggandet eller förhöjningen av boten och förordna om återbetalning av boten (13 § 2 mom. i parkeringsbotslagen).

I Helsingfors inlades år 2006 9 755 protester och utfärdades 185 908 betalningsanmaningar, 11 012 och 194 770 år 2007 samt 12 949 och 231 817 år 2008. I Lahtis var antalet protester 794 och betalningsanmaningar 17 061 år 2006, 1 032 och 22 021 år 2007 samt 1 095 och 21 969 år 2008. I Kuopio var motsvarande siffror 1 827 och 20 754 år 2006, 2099 och 23 986 år 2007 samt 2 027 och 22 315 år 2008. Utgående från siffrorna kan man bedöma att det inläggs protest i ca 4—9 av fallen.

Ändring i parkeringsövervakarens beslut med anledning av protest får enligt 14 § 1 mom. i parkeringsbotslagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet. På försenade besvär tillämpas 15 § i parkeringsbotslagen. Till besvärsskriften ska fogas bevis över att boten har betalats vid äventyr att besvären annars inte upptas till prövning.

Fastän protest inte har lagts in eller betalning inte har erlagts, prövas besvären vid förvaltningsdomstolen som grundbesvär. Om grundbesvär föreskrivs för närvarande i 9—11 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Dessutom föreskrivs i 21 § att grundbesvär får anföras så länge rätten till betalning inte har förlorats med anledning av preskription.

Enligt Statistikcentralen avgjordes vid förvaltningsdomstolarna år 2003 925 ärenden om parkeringsbot, år 2004 1062, år 2005 935 år 2006 1 115 och år 2007 747 ärenden.

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen (14 § 1 mom. i parkeringsbotslagen).

Enligt 13 § i lagen om flyttning av fordon finns bestämmelser om sökande av ändring i beslut som avses i nämnda lag i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring söks hos förvaltningsdomstolen. Överklagandet kan gälla grunden för flyttningsbeslutet och de kostnader som ska ersättas (RP 78/2008 rd, s. 25).

Privat parkeringsövervakning

Under några års tid har det verkat företag som med stöd av ett avtal mellan fastighetens ägare eller innehavare har övervakat parkeringen på privata områden. Veterligen har också fastighetens ägare eller innehavare av fastigheten i vissa fall själv sört för övervakningen. Förbud och begränsningar på privat område har angetts med skyltar. Då fordonet har anlänt till ett privat område har det ansetts att det mellan föraren och ägaren eller innehavaren av fastigheten eller den till vilken rätten till parkeringsövervakning har överförts har uppstått ett avtal som grundar sig på förarens agerande, ett s.k. realavtal. Det har ansetts att föraren när han eller hon har anlänt till området har godkänt villkoren om parkering. För ett förfarande i strid med förbud och begränsningar har det fästs en blankett för en s.k. övervakningsavgift som kan karaktäriseras som ett avtalsvite eller i vissa fall också som skadestånd. I praktiken har övervakningsavgiften till sin storlek varit den samma eller lägre än den parkeringsbot som föreläggs på motsvarande område.

Det finns inga särskilda bestämmelser om privat parkeringsövervakning. Fallen har bedömts utifrån allmänna avtalsrättsliga principer. Högsta domstolen har i sitt avgörande 2010:23 godkänt den realavtalsmodell som det ovan har redogjorts för. Konsumentklagonämnden har behandlat tvister om privat parkeringsövervakning.

2.2 Lagstiftningen i utlandet

I betänkandet ”Reform av lagstiftning för parkeringsövervakning” (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 16/2010) finns en översikt i fråga om regleringen av parkeringsövervakning i Sverige, Norge, Danmark, Irland och Belgien. Dessutom har bestämmelserna i vissa stater om flyttning av fordon på grund av felparkering behandlat i regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om flyttning av fordon och om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 78/2008 rd).

2.3 Bedömning av nuläget

Fastän grundlösningarna i lagstiftningen om offentlig parkeringsövervakning alltför är hållbara finns det ett uppenbart behov av en totalrevidering av lagstiftningen om parkeringsövervakning, då det beaktas den rättsliga och samhällsliga utvecklingen så som ökningen av antalet fordon och den allt tätare bosättningen på vissa orter som har lett till att parkeringsplatserna proportionellt sett har minskat och parkeringsfelen ökat.

Lagstiftningen om parkeringsövervakning har inte som en helhet setts över sedan den infördes, dvs. 1970. I lagen har gjorts närmast tekniska revideringar som har förutsatts av andra lagändringar. Ändringarna i parkeringsbotslagen har i vissa fall lett till att lagstiftningen lämnar rum för tolkning och att det också finns luckor i lagen. Vissa bestämmelser i parkeringsbotslagen och framförallt i parkeringsbotsförordningen som har utfärdats med stöd av den är föråldrade. Dessutom bör vissa bestämmelser som nu ingår i parkeringsbotsförordningen ingå i lag.

Också i de centralaste delarna av lagstiftningen ingår oklarheter. Det har framförts olika åsikter om huruvida offentlig parkeringsövervakning kan fungera på privat område och om det finns några särskilda förutsättningar för detta, så som en begäran eller fullmakt av en företrädare för den privata fastigheten.

I fråga om påföljderna har det anförts att de nuvarande påföljderna inte är tillräckliga för att förebygga felparkeringar. Parkeringsboten är inte tillräckligt sträng, särskilt som det på

ett parkeringsfel endast kan följa en parkeringsbot. I vissa fall har det ansetts att klampning kan vara ett fungerande medel att ingripa mot parkeringsfel.

Systemet för att förelägga parkeringsbot verkar föråldrat och i viss mån arbetsdrygt. Det nuvarande systemet där övervakningsbiträdet utfärdar en betalningsanmaning och om anmaningen inte följs utfärdar parkeringsövervakaren ett betalningsföreläggande verkar onödigt styvt och arbetskrävande. Till exempel kontrollavgiften i kollektivtrafik påförs och ordningsbot föreläggs utan ett sådant förfarande i två steg.

Det kan i vissa fall betraktas som oskäligt att parkeringsboten ska betalas höjd med hälften, om den inte betalas inom två veckor från det att betalningsanmaningen utfärdades.

Protestförfarandet som rättsmedel är föråldrat och särpräglat i jämförelse med andra system av motsvarande typ. Kravet på betalning av boten som en förutsättning för att förvaltningsdomstolen ska pröva ärendet är också problematiskt, fastän förvaltningsdomstolen i de fall då boten inte har betalats prövar överklagandet som grundbesvär. Det absoluta besvärsförbudet över förvaltningsdomstolens avgörande i ett parkeringsfelsärende verkar inte heller nödvändigt, eftersom det också i dessa ärenden finns frågor som det kan vara motiverat att få ett prejudikat från högsta förvaltningsdomstolen.

Till 1 § om tillämpningsområdet i parkeringsbotslagen har det i efterskott fogats en möjlighet om att förelägga parkeringsbot för en överträdelse av bestämmelsen om tomgångskörning med motorfordon. Parkeringsbotslagen har inte till andra delar setts över och inte heller i regeringspropositionen i ärendet (10/1991) har lämpigheten av de övriga bestämmelserna i lagen retts ut. Lagen har till dessa delar stora luckor, eftersom t.ex. parkeringsbotens storlek inte direkt framgår av den.

Gällande lag innehåller inte bestämmelser om privat parkeringsövervakning, utan verksamheten grundar sig på allmänna principer och rättspraxis. Om privat parkeringsövervakning har hittills meddelats ett prejudikat (HD 2010:23). Rättsläget skulle bli betydligt klarare om det skulle utfärdas särskilda bestämmelser om privat parkeringsövervak-

ning. Lagstiftningen kan anses som nödvändig såväl när det gäller fastighetsägaren och -innehavaren samt övriga som idkar privat parkeringsövervakning som parkeraren. I lagen bör föreskrivas om förutsättningarna för privat parkeringsövervakning och påföljderna samt om rättsmedlen. Dessutom bör i lagen regleras förhållandet mellan offentlig och privat parkeringsövervakning.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Genom den totalrevidering av lagstiftningen om parkeringsövervakning som ingår i propositionen eftersträvas att skapa en konsekvent och ändamålsenlig lagstiftningshelhet som uppfyller de krav på exakthet och tydlighet som förutsätts av modern lagstiftning.

Lagstiftningsrevideringen om offentlig parkeringsövervakning syftar till att verka förebyggande på det sättet att överträdelser som har samband med parkering minskar. Till detta medverkar att parkeringsboten höjs så att boten bättre än tidigare fungerar preventivt. Vid sidan av felparkeringsavgift och flyttning av fordon ska man kunna ingripa mot parkeringsfel också genom ett nytt medel, dvs. klampning som är ett alternativ till flyttning av fordonet. Klampning dels ökar medlen som myndigheterna har rätt att pröva till att ingripa mot felparkering och dels verkar som en synlig påföljd i förebyggande syfte.

I lagen tas in en ny grund för att flytta fordon eller klampa det på grund av felparkering. Enligt propositionen ska nämnda medel vara tillgängliga, om det med fordonet har begåtts fem felparkeringar för vilka de påförda lagakraftvunna felparkeringsavgifterna är obetalda. Genom den nya grunden eftersträvar man särskilt att ingripa mot sådana fall där en person är likgiltig för förbud och påbud i lag genom att kontinuerligt begå felparkeringar. Den nya lagen erbjuder också allmänt möjligheter till en effektivare parkeringsövervakning än tidigare.

Ställningen för bilens förare samt ägare och innehavare förbättras genom att betalningsti-

den förlängs och genom att avskaffa att avgiften höjs med hälften som en dröjsmålspåföljd och genom att fastställa 12 euro som en fast dröjsmålspåföljd. I lagen tas in en bestämmelse om man kan meddela åtgärdseftergift, om felet är ringa eller ursäktligt. Besvärssystemet förtydligas och tidsfristen för att söka ändring förlängs. Förbudet mot att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen avskaffas.

För den privata parkeringsövervakningens del förtydligas rättsläget genom att det stiftas en lag om sådan övervakning. Den nya lagen ska för sin del verka förebyggande och göra det möjligt ett effektivare än tidigare ingripa mot olovlig parkering.

Den nya lagstiftningen ger ägaren eller innehavaren av en fastighet på privat område bättre möjligheter än tidigare att besluta om användningen av fastigheten och ingripa mot missbruk av fastigheten. Fastighetens ägare eller innehavare kan välja mellan att ty sig till offentlig eller privat parkeringsövervakning.

För att trygga ställningen för fordonets förare samt ägare eller innehavare föreskrivs i lagen om förutsättningarna för privat parkeringsövervakning. Villkoren för parkeringen och betalningspåföljden ska anges på ett entydigt sätt som tydligt kan observeras. Om de uppgifter som ska ingå i yrkandet på betalning föreskrivs så att den berörda personen får tillräckliga uppgifter om omständigheter som inverkar på hans eller hennes rättsliga ställning och kan bedöma om betalningspåföljden är motiverad. Är saken tvistig eller avgiften inte betalas frivilligt, kan saken behandlas vid tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål.

3.2 De viktigaste förslagen

Området för offentlig parkeringsövervakning

Polisen och vid sidan av polisen den kommunala parkeringsövervakaren ska även i fortsättningen sörja för den offentliga parkeringsövervakningen, om sådan har ordnats. För kommunal parkeringsövervakning sörjer också i fortsättningen den kommunala parkeringsövervakaren. För övervakningen i praktiken sörjer parkeringskontrollanterna

som benämningen för de nuvarande övervakningsbiträdena ändras till. Benämningen för påföljden ändras från ”parkeringsbot” till det mera beskrivande ”felparkeringsavgift”.

Felparkeringsavgift får alltjämt tas ut för en överträdelse av bestämmelser eller föreskrifter om parkering eller stannande eller användning av parkeringsskiva. Dessutom kan för överträdelser av bestämmelserna om tomgångskörning påföras felparkeringsavgift.

Enligt propositionen kan en tjänsteinnehavare som utför kommunal parkeringsövervakning påföra en felparkeringsavgift också när felparkeringen har medfört eller har kunnat medföra allvarlig fara eller olägenhet. Enligt 5 § 1 mom. i gällande parkeringsbotslag utfärdas i sådana fall inte betalningsanmaning utan om felet ska meddelas hos polisen. Dessutom ska felparkeringsavgift kunna påföras på grund av parkering på räddningsväg i strid med 33 § 2 mom. i räddningslagen.

Bakgrunden till ändringsförslaget är att polisen inte nödvändigtvis trots anmälan på grund av mera brådskande uppdrag alltid kommer till gärningsplatsen för en felparkeringsavgift. Å andra sidan är det inte nödvändigtvis motiverat att flytta fordon med stöd av 5 § 3 eller 4 mom. i lagen om flyttning av fordon. För att man ska kunna undvika den oönskade situationen att felet är av den arten att det inte påförs felparkeringsavgift för det och inte heller någon annan påföljd kommer i fråga är det motiverat att utvidga användningsområdet för felparkeringsavgift.

Fastän det i lagen inte föreskrivs om den beskrivna skyldigheten att meddela, finns det inga hinder för att låta bli att påföra felparkeringsavgift och meddela om felparkeringen hos polisen.

Enligt 5 § 2 mom. i lagen om flyttning om fordon kan en myndighet flytta ett fordon som felaktigt har parkerats på ett privat område på motiverad begäran från områdets ägare eller innehavare. Eftersom fastighetens ägare eller innehavare beslutar om parkering på privat område enligt 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen, är det motiverat att dennes beslutanderätt omfattar förutom flyttning av fordonet också att vidta de åtgärder som avses i denna lag. Därför ska felparkeringsavgift inte

få påföras eller klampning utföras utan begäran eller fullmakt av fastighetens ägare eller innehavare. Ägaren eller innehavaren kan i enskilda fall av polisen eller den en person som utför kommunala parkeringsövervakning begära att de ingriper mot felparkeringen. För tydlighetens skull ska också nämnas att ingripandet kan grunda sig på en fullmakt. Den kan vara helt allmän, men det finns inga hinder för att i fullmakten ta in närmare villkor om dess omfattning. Om fastighetens ägare har överfört rätten att övervaka parkeringen till någon annan, har denna rätt att på motsvarande sätt framställa en begäran eller ge en fullmakt.

Felparkeringsavgift

I olika länder används allmänt påföljder av tre typer för felparkering: en ekonomisk påföljd, flyttning av fordonet och klampning. Av dessa används i Finland betalningspåföljd och flyttning av fordon. Felparkeringsavgift är och vore alltså den primära påföljden för en felparkering.

Parkeringsbotens storlek är 10—50 euro. För parkering som medför allvarlig fara eller olägenhet föreskrivs straff för äventyrande av trafiksäkerheten (23 kap. 1 § i strafflagen). Också 103 § om trafikförseelser i vägtrafiklagen kan bli tillämplig eller 4 eller 9 § om parkeringsfel i förordningen om ordningsbotsförseelser (610/1999). I den förstnämnda paragrafen föreskrivs om förseelser av föraren av ett motorlöst fordon för vilka föreläggs en ordningsbot på 20 euro. I den andra av de nämnda paragraferna föreskrivs om överträdelse av bestämmelser om trafikmärken, för vilka föreläggs en ordningsbot på 50 euro.

Enligt polisens så kallade böteshandbok är de normala dagsböterna för en förseelse mot stannande och parkering 10 dagsböter (Handbok om fastställande av påföljder vid straff- och ordningsbotsförfarande, inrikesministeriets polisavdelning). Enligt böteshandboken är påföljden för parkering på räddningsväg i strid med 33 § 2 mom. i räddningslagen normalt 8 dagsböter. Enligt 5 § i förordningen om dagsbotens belopp (609/1999) är dagsbotens lägsta belopp 6 euro. Enligt böteshandboken föreläggs inte ordningsbot för

ett förfarande i strid med bestämmelser om stannande och parkering. Som jämförelse kan det konstateras att kontrollavgiften i kollektivtrafik är 80 euro.

Då man bedömer storleken för felparkeringsavgiften ska det fästas uppmärksamhet vid konsekvensen i påföljdssystemet. Som det ovan har konstaterat ska det kunna påföras felparkeringsavgift för sådana förseelser för vilka påföljden för närvarande åtminstone i princip är böter. Detta talar för att höja felparkeringsavgiftens penningbelopp. En strängare påföljd är ägnad att verka förebyggande på felparkeringar.

Det föreslås att felparkeringsavgiften höjs till 20 euro. Förutom de angivna orsakerna finns det grunder för en höjning av minimibeloppet för avgiften också för att avgiftens storlek sakligt har varit den samma sedan år 1991, varför förändringarna i penningvärdet inte har beaktats med höjningar. Dessutom kan man försvara höjningen med att påföljden för de lindrigaste förseelserna som har samband med fordon är en ordningsbot på 20 euro.

Den i lagen föreskrivna felparkeringsavgiften på 20 euro ska också i fortsättningen kunna höjas genom en ministerieförordning. Som utgångspunkt ska felparkeringsavgiften kunna höjas till 60 euro. Har en kommun delat in sitt område i zoner eller delar inom vilka parkeringsavgifter av olika storlek tas ut, kan maximibeloppet av den förhöjda felparkeringsavgiften inom den zon eller den del som har den högsta felparkeringsavgiften höjas till 80 euro.

För närvarande föreläggs det en parkeringsbot oberoende av hur länge parkeringsfelet varar. Därför kan det till och med vara lönsamt att parkera bilen på en avgiftsbelagd plats och lämna parkeringsavgiften obetald. Genom förslaget eftersträvas att ingripa särskilt mot avsiktliga eller av likgiltighet begångna felparkeringar, eftersom man kan utgå från att när avsikten är att parkera fordonet för en längre tid bör föraren fästa särskild uppmärksamhet vid att parkeringen är lovlig. En felparkering som varar länge kan också allmänt anses som mera klandervärd än en kortvarig felparkering. Som det ovan har konstaterats föreslås det å andra sidan att felparkeringsavgiftens belopp höjs. Den tota-

la påföljden för en felparkering får inte bli oskälig. Därför föreslås det att det för fortsatt felparkering får påföras högst tre felparkeringsavgifter.

I gällande lag framgår det inte direkt hur stor den parkeringsbot är som föreläggs för en tomgångsförseelse. Lagen har tolkats så att parkeringsboten för en tomgångsförseelse är lika stor som den parkeringsbot som föreläggs för en felparkering på samma område, med andra ord 10—50 euro. Eftersom enligt förordningen om ordningsbotsförseelser för en tomgångsförseelse kan föreläggas en ordningsbot på 35 euro, är det med hänsyn till konsekvensen i påföljdssystemet motiverat att avgiftspåföljden inte är strängare än straffet för motsvarande gärning. Därför ska i lagen föreskrivas att felparkeringsavgiften för tomgångsförseelse är lika stor som en felparkeringsavgift som tas ut på motsvarande område för felparkering, dock högst 35 euro. För att förenhetliga tillämpningspraxis föreskrivs i lagen också att för en felparkerings och en tomgångsförseelse som begås genom samma gärning påförs felparkeringsavgift för vardera.

Klampning och flyttning av fordon

Som ett nytt medel att ingripa mot felparkering föreslås klampning. Med klampning avses att ett hjulblock fästs på fordonet och hindrar att fordonet förflyttas. Klampning kan i det avseendet jämföras med flyttning av fordon i upplagslager att användningen av fordonet i vartdera fallet hindras.

Klampning kan anses som ett skäligen effektivt medel att ingripa mot felparkering. Möjligheten att utnyttja klampning är ägnad att inverka förebyggande. Den avskräckande verkan av klampning grundar sig på att användningen av klampning effektivt förhindrar användningen av ett fordon och kan observeras av allmänheten. Av användningen av klampning följer naturligt också att man med samma fordon inte kan begå flera felparkeringar förrän hjulblocket har avlägsnats.

Å andra sidan verkar möjligheten att allmänt använda klampning som påföljd för en felparkering inte motiverad, eftersom den ofta kan vara en oproportionerligt sträng på-

följd för en enskild felparkering. Därför ska klampning kunna användas när fordonet skulle kunna flyttas på de grunder som anges i 5 § 1 och 2 mom. i lagen om flyttning av fordon. I momenten föreskrivs om flyttning av fordon på grund av ett sådant parkeringsfel som inte förorsakar fara för trafiksäkerheten. Klampning ska givetvis inte användas i fall där fordonet parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för trafiken.

Enligt 5 § 1 och 2 mom. i ovan nämnda lag är en flyttning möjlig efter två dygn från det att parkeringsfelet har skett. Tidsgränsen har i praktiken lett till att det finns en grupp som kontinuerligt begår parkeringsfel och lämnar parkeringsboten obetald. Det går dock inte att flytta fordonet, eftersom de som har begått parkeringsfelet flyttar fordonet innan en flyttning är möjlig. Dessutom finns de som begår ett flertal andra slags parkeringsfel och som lämnar parkeringsboten obetald.

Ovan i avsnitt 2.1 har det redogjorts för den särutredning som har utförts av justitieförvaltningens datateknikcentral och av vilken framgår hur många parkeringsbotsärenden som kom till utsökning år 2009 och hur många ärenden som var anhängiga per gäldenär.

Enligt utredningen var 38 616 personer underkastade utsökning som gäldenärer av vilka för 3 057 gäldenärens del hade kommit 5 eller flera parkeringsbotsärenden för indrivning via utsökning. Motsvarande siffror för juridiska personers del var 4 233 och 517. Sammanlagt fanns det alltså 3 547 gäldenärer som på nämnda sätt hade fem eller flera ärenden i indrivning via utsökning. Av talet framgår inte om gäldenären har sådana indrivningsärenden via utsökning som kommit in andra år. Eftersom siffrorna å andra sidan är per gäldenär, framgår det inte av dem om det parkeringsfel som har lett till parkeringsbot alltid har begåtts med samma fordon. Av siffrorna framgår inte heller när parkeringsboten har förelagts på grund av en tomgångsförseelse. Andelen av dessa torde dock vara obetydlig, eftersom, som det ovan har bedömts, parkeringsbot som har förelagts på grund av tomgångsförseelser utgör en mycket liten del av totalantalet. I vart fall är det ett avsevärt antal personer som begår parker-

ingsfel och lämnar parkeringsboten obetald. Det kan också antas att det i fråga om denna persongrupp eller i det antal parkeringsböter som kommer till indrivning årligen inte har skett särskilt stora förändringar.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att ett fordon ska kunna flyttas eller klampas oberoende av tidsgränsen på två dygn, om fordonets ägare eller innehavare inte har betalat fem olika felparkeringsavgifter begångna med samma fordon. Genom bestämmelsen eftersträvas att förebygga det ovan beskrivna förfarandet. I sådana fall är det också motiverat att anta, att fordonets ägare och innehavare systematiskt visar likgiltighet för förbud och påbud i lag. En upplagsflyttning eller klampning förebygger att nya förseelser begås tills avgifterna eller kostnaderna för flyttning eller klampning har betalats. Att förutsätta fem obetalda parkeringsavgifter tryggar för sin del att bestämmelsen inte blir oskälig, eftersom påföljden endast riktar sig mot de allra flagrantaste fallen. Eftersom det då felparkeringsavgift påförs endast finns begränsade möjligheter att reda ut vem som har begått felet och de fordon han eller hon äger, förutsätts det att felet har begåtts med samma fordon.

Hjulblocket lösgörs efter det att kostnaderna för klampningen och de obetalda felparkeringsavgifterna har betalats. På motsvarande sätt som i fråga om flyttning av fordon kan kommunen hos något företag lägga ut på entreprenad de praktiska åtgärderna när det gäller klampning och lösgörande av hjulblock. Besluten om klampning kan naturligtvis endast fattas av en myndighet. Tidsmässigt kan lösgörandet av hjulblocket arrangeras på samma sätt som efter en upplagsflyttning. Utgångspunkten är att lösgörandet av hjulblocket sker under tjänstetid, men det är naturligtvis möjligt att arrangera en mera heltäckande tidsmässig service.

Andra än ovan nämnda personer har inte rätt att lösgöra hjulblock. Då en myndighet förbjuder förflyttningen av fordonet till en annan plats blir gärningen straffbar som överträdelse av myndighetsförbud som gäller egendom (16 kap. 10 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen). Att lösgöra ett hjulblock med våld kan också komma att bedömas som ett skadegörelsebrott (35 kap. i strafflagen).

Förfarande och rättsmedel

Enligt förslaget avskaffar man förfarandet där det först utfärdas en betalningsanmaning och sedan ett verkställbart betalningsföreläggande. Parkeringskontrollanten fattar ett verkställbart beslut om felparkeringsavgift.

Det ålderdomliga protestförfarandet ersätts så att man kan begära omprövning av ett beslut om felparkeringsavgift och klampning hos parkeringsövervakaren. Ett beslut i ett omprövningsärende får överklagas hos förvaltningsdomstolen. Man avskaffar förbudet att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Förvaltningsdomstolens beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om den beviljar besvärstillstånd. Också grundbesvär är alltså möjliga.

Privat parkeringsövervakning

Fastighetens ägare eller innehavare har rätt att besluta om användningen av fastigheten. Enligt 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen är det förbjudet att parkera på enskilt område utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare. Fastighetens ägare eller innehavare kan också tillåta parkering på de villkor den har ställt.

I gällande rätt föreskrivs inte om rätten för fastighetens ägare eller innehavare att övervaka parkeringen på fastigheten. I praktiken har detta kunnat innebära att fastighetens ägare eller innehavare har vänt sig till den myndighet som sörjer för parkeringsövervakningen som med en parkeringsbot eller genom att flytta fordonet har kunnat ingripa mot parkering i strid med förbud eller villkor.

På det sätt som beskrivs ovan i avsnitt 2.1 har det under några års tid verkat privata företag som bedriver parkeringsövervakning och vilka som kunder har haft bl.a. köpcenter och ämbetsverk. Bakom affärsverksamheten har det funnits en åsikt om att den offentliga parkeringsövervakningen inte har fungerat tillräckligt effektivt, eftersom den offentliga parkeringsövervakningen i första hand har övervakat parkeringen längs med gatorna och på motsvarande områden och har lämnat övervakningen av till exempel köpcentrens parkeringsplatser och ämbetsverkens gårds-

planer i andra hand. På sådana områden har platser som har reserverats för kunder som kortvarigt utträttat ärenden eller för ämbetsverkets personal kunnat användas i strid med villkor som har ställts av fastighetens ägare eller innehavare.

Myndighetsresurserna räcker inte nödvändigtvis till för att olovlig parkering ska kunna övervakas effektivt och behöriga påföljder bestämmas för förseelserna. Av detta kan följa att parkering i strid med ställda villkor inte upplevs som förbjuden, eller, fastän verksamheten upplevs som förbjuden, att man med parkeringsarrangemangen i verkligheten inte uppnår förebyggande verkan mot felparkering. Därför är det möjligt att rätten att bestämma över sin egendom kan tänkas bli kränkt för fastighetens ägare eller innehavare och innebära men för personer som på ett behörigt sätt rör sig på fastigheten och den verksamhet som där bedrivs. Felparkering kan i vissa fall tom. äventyra eller säkerheten, om den i en farlig situation hindrar eller allvarligt försvårar att personer eller fordon kan röra sig.

För att förtydliga rättsläget föreslås det i propositionen att det på privat område och i terrängen ska kunna ordnas privat parkeringsövervakning för vilken fastighetens ägare eller innehavare ska sörja. Rätten att övervaka parkeringen kan överföras på en tredje part. Fastighetens ägare eller innehavare har naturligtvis inte en skyldighet att ordna privat parkeringsövervakning. I fråga om privat parkeringsövervakning ska det göras en anmälan till regionförvaltningsverket. Frågan behandlas nedan i avsnitt 4 i detaljmotiveringen.

För en överträdelse av bestämmelser eller föreskrifter om stannade, parkering eller användning av parkeringsskiva ska det kunna debiteras en övervakningsavgift som till beloppet inte får vara högre än den felparkeringsavgift som tas ut för felparkering på motsvarande område. För samma fortsatta olovliga parkering får debiteras tre övervakningsavgifter. Debitering av övervakningsavgift förutsätter att ett förbud eller en föreskrift och att en övervakningsavgift är påföljd för olovlig parkering har angetts på ett sätt som entydigt och tydligt kan observeras.

Övervakningsavgiften kan inte direkt jämföras med felparkeringsavgift eller någon annan offentligrättslig påföljd. Övervakningsavgiften kan anses som en privaträttslig påföljd, ett avtalsvite som grundar sig på ett avtalsbrott. Övervakningsavgiften är alltså en privaträttslig fordran. Om det uppstår en tvist om en övervakningsavgift handläggs den i sista hand vid tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål. Om det är fråga om ett sådant rättsförhållande mellan en konsument och en näringsidkare som avses i konsumentskyddslagstiftningen, kan ärendet föras till konsumenttvistenämnden.

En övervakningsavgift är inte heller som sådan verkställbar. Om övervakningsavgiften inte betalas frivilligt, ska en indrivningstalan väckas vid tingsrätten, vars betalningsdom är verkställbar som domar i tvistemål i allmänhet.

Förhållandet mellan offentlig och privat parkeringsövervakning

Utgångspunkten för förslaget är att polisen och den kommunala parkeringsövervakaren har en allmän laggrundad rätt att ta ut offentligrättsliga felparkeringsavgifter oberoende av om felet har begåtts på väg eller i terrängen. Som utgångspunkt saknar det också betydelse att felet har begåtts på privat område. Eftersom den offentliga parkeringsövervakningen grundar sig på lag, behövs inte särskilda meddelanden om möjligheten att ta ut felparkeringsavgift eller om motsvarande omständigheter.

Den nämnda behörigheten begränsas dock av att det är möjligt att påföra en felparkeringsavgift för en felparkering som har begåtts på privat område eller i terrängen endast på begäran av eller med fullmakt från fastighetens ägare eller innehavare eller den till vilken rätten att övervaka parkeringen på fastigheten har överförts. I vissa fall har den privata och den offentliga parkeringsövervakningen parallell behörighet. Den part som bedriver privat parkeringsövervakning kan för olovlig parkering debitera övervakningsavgift. Parkering på privat område eller i terrängen och övervakningsavgift som debiteras på grund av olovlig parkering grundar sig på

det sätt som föreskrivs i lagen om privat parkeringsövervakning på ett s.k. realavtal mellan fordonets förare och fastighetens ägare eller innehavare eller den till vilken rätten att övervaka parkeringen på fastigheten har överförs. Därför kommer övervakningsavgift i fråga endast, om villkoren för parkeringen och möjligheten att debitera en övervakningsavgift tydligt har angetts. Om så inte har skett, kan man dock ingripa mot den olovliga parkeringen med de medel som framgår av lagen om offentlig parkeringsövervakning, eftersom parkering utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare som utgångspunkt är förbjuden enligt vägtrafiklagen och terrängtrafiklagen. Ett ingripande från myndighetens sida förutsätter dock en begäran eller fullmakt så som det ovan har konstaterats.

Det är klart att fastän behörigheten mellan dels den offentliga och dels den privata parkeringsövervakningen delvis är parallell, kan det inte för samma felparkering påföras såväl en felparkeringsavgift som debiteras en övervakningsavgift. På samma felparkering följer endast en penningpåföljd. Det saknar också betydelse att samma gärning strider mot flera bestämmelser eller föreskrifter om parkering, utan endast en påföljd kommer i fråga. Påförs det för samma felparkering en felparkeringsavgift och debiteras en övervakningsavgift, strider den som senare har bestämts mot förbud i lag och saknar därför grund. I och för sig finns det inte hinder för att för en felparkering som varar länge debitera t.ex. två övervakningsavgifter och ta ut en felparkeringsavgift, om förutsättningarna i lagen uppfylls. Det går naturligtvis inte för sig att om det för en felparkering har debiterats tre övervakningsavgifter efter detta för samma felparkering påföra en eller flera felparkeringsavgifter eller tvärtom. Om det inte på det angivna sättet finns förutsättningar för att debitera en övervakningsavgift eller påföra en felparkeringsavgift, kan inte lagen kringgå på det sättet att det bestäms en påföljd av annat slag.

Endast en myndighet har alltid behörighet att flytta och klampa fordon. Likaså har endast en myndighet behörighet att påföra felparkeringsavgift för en tomgångsförseelse.

4 Propositionens konsekvenser

Genom propositionen ändras inte myndigheternas behörighet. Polisen sörjer alltså för parkeringsövervakningen och vid sidan av polisen kommunal parkeringsövervakning på de orter där kommunal parkeringsövervakning har ordnats. Genom propositionen ändras inte heller vem som felparkeringsavgifterna tillfaller. Utgångspunkten är att avgifterna tillfaller staten, men om kommunal parkeringsövervakning har ordnats, tillfaller avgifterna dock kommunen oberoende av om felparkeringsavgiften har påförts av polisen eller av den kommunala parkeringsövervakaren. Kommunen svarar alltså för de kostnader den kommunala parkeringsövervakningen medför.

Av propositionen följer inte nya obligatoriska utgiftsposter för polisen eller den kommunala parkeringsövervakningen. Det föreslås i propositionen att man ska kunna ingripa mot en felparkering genom att fästa en anordning på fordonet, ett hjulblock. I propositionen förpliktas det dock inte att anskaffa sådana hjulblock. De berörda myndigheterna kan fritt pröva om de vill ha dem och hur många sådana hjulblock som anskaffas. Priset för ett hjulblock kan uppskattas till några hundra euro.

Det föreslås att felparkeringsavgiften höjs från nuvarande 10—50 euro till 20—80 euro. Det ska vara möjligt att för samma fortsatta felparkering påföra högst tre felparkeringsavgifter i stället för en som för närvarande.

Det föreslås i propositionen att man skall avstå från att om parkeringsboten inte betalas inom föreskriven tid ska parkeringsbotens belopp höjas med hälften. Höjningen är i fortsättningen 12 euro.

De sammanlagda konsekvenserna av dessa ändringar kan inte exakt bedömas. Dessutom inverkar omfattningen av övervakningsverksamheten och antalet observerade felparkeringar allmänt på intäkterna från den kommunala övervakningen. Det kan också vara av betydelse i vilken mån man bedriver privat parkeringsövervakning. Det kan dock antas att kommunerna kommer att införa högre felparkeringsavgifter, varvid intäkterna från dem kommer att bli större eller åtminstone förbli oförändrade.

Har kommunal parkeringsövervakning inte ordnats, tillfaller felparkeringsavgifterna staten. Statens inkomster kommer att öka, eftersom den lägsta felparkeringsavgiften i fortsättningen är 20 euro i stället för 10 euro.

I propositionen föreslås det att det i fortsättningen ska vara möjligt att överklaga förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen, om den beviljar besvärstillstånd. Under åren 2003—2007 kom det till förvaltningsdomstolarna 745—1 115 ärenden om parkeringsövervakning. Förvaltningsdomstolen ändrade avgörandena i 20—25 % av fallen. Eftersom en myndighet inte kan söka ändring, har ändringarna varit till den privata personens fördel. Fastän det av statistiken inte närmare framgår arten av ändringarna, kan det bedömas att det i dessa fall endast sällan skulle ansökas om besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen. Det är också osannolikt att alla de, vars besvär förvaltningsdomstolen inte har bifallit ytterligare skulle söka ändring. Det vore fråga om besvärstillståndsärenden som inte är så arbetsdryga som besvärärenden. Därför kan den ökade mängden arbete för högsta förvaltningsdomstolen inte anses särskilt betydande.

Enligt propositionen ska en fastighets ägare eller innehavare kunna övervaka parkeringen på privat område och i terrängen och få de övervakningsavgifter som följer av övervakningen. Å andra sidan svarar ägaren eller innehavaren för kostnaderna för verksamheten. Fastighetens ägare eller innehavare kan också överföra sin rätt vidare till en tredje part. Det sannolika är också att för den privata parkeringsövervakningen svarar ett företag som har specialiserat sig på sådan verksamhet. Verksamheten grundar sig på ett avtal mellan fastighetens ägare eller innehavare och företaget. Fastighetens ägare eller innehavare kan alltså besluta om den själv önskar bedriva privat parkeringsövervakning och på vilket sätt. Fastighetens ägare eller innehavare kan också låta en tredje part sörja för parkeringsövervakningen på de villkor ägaren eller innehavaren finner bäst. Det uppstår alltså inga obligatoriska utgifter för fastighetens ägare eller innehavare.

I fråga om privat parkeringsövervakning ska göras en anmälan till regionförvaltnings-

verket. Anmälan görs endast en gång oberoende av verksamhetens omfattning. Innehållet i och förfarandet för anmälingsskyldigheten ska vara mycket mödolöst och därför inte nämnvärt belasta de anmälingsskyldiga. Regionförvaltningsverken fattar inte ett särskilt beslut med anledning av anmälan, utan närmast tar emot den. Regionförvaltningsverket kan dock ingripa mot ett lagstridigt förfarande och fatta beslut om detta. Dessutom kan det antas att det till regionförvaltningsverken kommer in klagomål om den privata parkeringsövervakningen. Dessa skulle i någon mån innebära tilläggsarbete. I fråga om avgiftsbelagdheten för regionalförvaltningsverkets prestationer och avgiftens belopp kan det föreskrivas i statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverket (1145/2009).

Indrivningen av de obetalda övervakningsavgifter som har debiterats vid privat parkeringsövervakning skulle sysselsätta tingsrätterna och utsökningmyndigheterna. Det sannolika är att en mycket liten del av övervakningsavgiftsärendena skulle handläggas vid tingsrätten som ett utvidgat tvistemål, där det ordnas muntlig förberedelse och huvudförhandling. Merparten av ärendena skulle handläggas i summariskt förfaranden på grundval av en sådan summarisk stämningsansökan som avses i 5 kap. 3 § i rättegångsbalken där den meddelade domen utgör utsökninggrund. Om övervakningsavgiften inte heller efter det att domen meddelats betalas frivilligt, kan ärendet överföras till utsökningmyndigheten för verkställighet. Det är svårt att bedöma det antal ärenden som kommer till tingsrätten och för utsökning, men det är sannolikt att övervakningsavgiftsärendena i förhållande till det totala antalet ärenden inte innebär ett betydande ökat arbete för myndigheterna. Dessutom skulle övervakningsavgiftsärendena sysselsätta konsumentmyndigheterna och konsumenttvistenumnden.

5 Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte den 22 maj 2009 en arbetsgrupp vars uppdrag var att avfatta ett förslag till revidering av lagstiftningen om parkeringsövervakning. Arbetsgrup-

pen hörde under beredningen elva instanser. Arbetsgruppen överlät sitt betänkande ”Reform av lagstiftning för parkeringsövervakning” (justitieministeriets utlåtanden och betänkanden 16/2010) den 11 mars 2010.

Om utlåtandet begärdes utlåtande av 38 instanser. Dessutom gavs högsta förvaltningsdomstolen tillfälle att ge ett utlåtande. Det

gavs 29 utlåtanden. Ett remissammandrag har publicerats över utlåtandena (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 50/2010). I huvudparten av utlåtandena understöddes arbetsgruppens förslag.

Regeringens proposition har avfattats vid justitieministeriet utifrån betänkandet och utlåtandena om detta.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om offentlig parkeringsövervakning

1 §. Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. i paragrafen får det med stöd av denna lag för felparkering påföras felparkeringsavgift. Enligt momentets 1 punkt utgör felparkering ett förfarande som strider mot en bestämmelse i vägtrafiklagen om parkering eller stannande av fordon eller användning av parkeringsskiva eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Enligt momentets 2 punkt. Enligt momentets 2 punkt utgör också felparkering ett förfarande som strider mot en bestämmelse i terrängtrafiklagen om parkering eller stannande av motorfordon på ett markområde eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Punkterna motsvarar delvis början av 1 § 1 mom. i den nuvarande parkeringsbotslagen enligt vilket parkeringsbot föreläggs för överträdelse av förbud och begränsningar som gäller stannande och parkering av fordon samt av bestämmelser om användning av parkeringsskiva. I lagen nämns dock för tydlighetens skull de författningar som blir tillämpliga. På det sätt som det beskrivs i den allmänna motiveringen utvidgas i sakligt hänseende användningsområdet för felparkeringsavgift, eftersom avgiften kan påföras också för en sådan felparkering om vilken det enligt 5 § 1 i parkeringsbotslagen ska anmälas hos polisen utan att det utfärdas en betalningsanmaning.

Av de skäl som anges i den allmänna motiveringen får man enligt momentets 3 punkt påföra felparkeringsavgift för en överträdelse av förbudet i räddningslagens 33 § 2 mom. om parkering på räddningsväg. För närvarande har det ansetts att parkeringsbot inte får föreläggas i ett sådant fall, utan att påföljden i enlighet med 83 § i räddningslagen är böter.

Enligt paragrafens 2 mom. får felparkeringsavgift också påföras på grundval av en överträdelse av ett förbud eller en begränsning om motorfordons tomgång som föreskrivs i vägtrafiklagen eller naturvårdslagen eller som har utfärdats med stöd av någondera av dessa. Momentet motsvarar i sakligt hänseende den senare delen av 1 § 1 mom. i parkeringsbotslagen. För de gärningar som avses i momentet används i lagen begreppet tomgångsförseelse.

För åskådlighetens skull nämns i 3 mom. de övriga påföljder som kommer i fråga förutom felparkeringsavgift för en felparkerings eller en tomgångsförseelse. För felparkering ska man alltså kunna ge en anmärkning eller flytta fordonet. Dessutom nämns i momentet den nya påföljden klampning, med vilket avses att ett hjulblock som på grund av en felparkering fästs vid fordonet och hindrar en förflyttning av fordonet. Hjulblocket ska vara lätt att observera och till sin konstruktion sådant att en förflyttning av fordonet inte skadar fordonet. Av hjulblocket ska också framgå det förbud att förflytta fordonet som behandlas nedan. Enligt 23 § bestäms närmare om de egenskaper som krävs av hjulblock i en ministerieförordning.

För tomgångsförseelse ska kunna ges en anmärkning. Av den gällande lagen framgår inte direkt möjligheten att ge en anmärkning för en sådan förseelse.

2 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. I paragrafen föreskrivs om de fall när det finns ett hinder eller villkor för att påföra felparkeringsavgift.

Enligt paragrafens 1 mom. får felparkeringsavgift inte påföras, om felparkeringen eller tomgångsförseelsen handläggs i den ordning som gäller för brottmål. Punkten täcker de hinder som nämns i parkeringsbotslagens 1 § 3 mom. som är väckande av åtal eller framställande av straffanspråk. Straffanspråk innebär ett sådant yrkande i enlighet med

strafforderförfarandet som kan jämföras med åtal.

Den lag som stiftas täcker dessutom att om det för felet eller förseelsen föreläggs en ordningsbot, kommer felparkeringsavgift inte i fråga. En sådan situation kan jämföras med att väcka åtal eller framställa ett straffanspråk. I sakligt hänseende motsvarar detta nuläget.

Bestämmelsen blir dessutom tillämplig då med anledning av felet inleds en förundersökning som kan vara vanlig eller summarisk. I ett sådant fall är det konsekvent att förundersökningsmyndigheten, dvs. i praktiken polisen har tillgång till de alternativ som den har enligt lagarna om brottmål och denna lag. Polisen kan överlämna ärendet till åklagaren för åtalsprövning eller för att utfärda en strafforder eller i enlighet med 4 § i förundersökningslagen låta bli att göra en förundersökning eller avsluta den. Polisen kan också stanna för att ta ut en felparkeringsavgift eller förelägga en ordningsbot.

Om det för felparkeringen eller förseelsen bestäms eller döms ut ett straff, kommer en felparkeringsavgift för samma gärning inte i fråga. Om polisen, åklagaren eller domstolen i den ordning som gäller för brottmål stannar för att det för felparkeringen eller förseelsen inte ska dömas ut ett straff, finns det inte grunder för att bedöma ärendet på nytt i ett förfarande enligt denna lag.

Felparkeringsavgift får inte heller påföras när den som begått felparkeringen eller förseelsen vid tidpunkten för gärningen inte hade fyllt 15 år. I gällande lag finns inte bestämmelser om någon åldersgräns.

I den praktiska verksamheten saknar åldersgränsen nämnvärd betydelse, eftersom felparkeringsavgifterna som regel är en följd av förseelser som har begåtts med motorfordon. Ur principiell synpunkt kan åldersgränsen försvaras, eftersom det är fråga om en förvaltnings sanktion. Den straffrättsliga ansvarsåldern är också femton år. Regleringen vore också enhetlig med lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979).

Felparkeringsavgift får inte heller påföras, om för felparkeringen debiteras en sådan övervakningsavgift som avses i lagförslag 2. Frågan har behandlats i den allmänna motiveringen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om den verkan gärningsplatsen har på möjligheten att ta ut felparkeringsavgift. Avsikten med momentet är att förtydliga rättsläget. Frågan har behandlats i den allmänna motiveringen.

Med stöd av denna lag kan det alltid påföras felparkeringsavgift som har begåtts på en väg som avses i 2 § 1 punkten i vägtrafiklagen. Dessutom kan gärningsplatsen för en felparkering vara ett privat område. Enligt 28 § 3 mom. i nämnda lag är det förbjudet att parkera på enskilt område utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare. Parkering kan också vara tillåten med vissa begränsningar. I momentet jämföras terrängen med privat område. Terräng definieras i 3 § 2 mom. i terrängtrafiklagen. På det sätt som anges i den allmänna motiveringen får för en felparkering som har begåtts på ett privat område eller i terrängen felparkeringsavgift påföras och klampning utföras endast på en begäran eller med en fullmakt av fastighetens ägare eller innehavare.

En fullmakt eller begäran är en förutsättning för att påföra felparkeringsavgift oberoende av om på fastigheten har ordnats privat parkeringsövervakning. Enligt 1 § 3 mom. 1 punkten i lagförslag 2 nedan får övervakningsavgift inte debiteras, om för den olovliga parkeringen påförs felparkeringsavgift.

Det finns inga områdesrelaterade begränsningar för att med stöd av denna lag påföra felparkeringsavgift för en tomgångsförseelse. Avgiften kan påföras oberoende av om förseelsen har begåtts på väg, i terrängen eller på privat område.

3 §. Felparkeringsavgift. Paragrafens 1 mom. motsvarar i sakligt hänseende 7 § i parkeringsbrottslagen. Enligt momentet är felparkeringsavgiften oberoende av felparkeringsarten som utgångspunkt 20 euro, men genom förordning av inrikesministeriet kan dock avgiften höjas till 60 eller högst 80 euro på det sätt som anges i den allmänna motiveringen. I lagen skrivs exaktare än för närvarande in de grunder som beaktas när höjningen prövas. Dessa grunder motsvarar i praktiken de omständigheter som redan för närvarande beaktas. Dessutom nämns i momentet för tydlighetens skull den praxis som för närvarande tillämpas och enligt vilken man av den berörda polisinstansen kan

begära ett utlåtande då ett ärende om höjning behandlas.

Av de skäl som anges i den allmänna motiveringen får enligt 2 mom. i paragrafen för fortsatt felparkering påföras högst tre felparkeringsavgifter. En ny felparkeringsavgift får inte påföras förrän ett dygn, dvs. 24 timmar har förflutit från det att den föregående avgiften påfördes. Enligt det föreslagna 7 § 1 mom. ska i ett beslut om felparkeringsavgift nämnas bl.a. datum och klockslag för påförande av avgiften. Efter klampning får felparkeringsavgift inte påföras, eftersom den som har begått felet då inte utan ett avlägsnande av hjulblocket med en myndighets medverkan kan avbryta felparkeringen.

Av de skäl som anges i den allmänna motiveringen föreskrivs i 3 mom. att felparkeringsavgift för tomgångsförseelse är lika stor som en felparkeringsavgift som tas ut på motsvarande område för en felparkering. I momentet föreskrivs dock att felparkeringsavgiften för en tomgångsförseelse dock är högst 35 euro.

Enligt 4 mom. i paragrafen påförs för flera felparkeringar som har begåtts genom samma gärning en felparkeringsavgift. Bestämmelsen motsvarar 1 § 2 mom. i parkeringsbotslagen. Genom samma gärning har begåtts två felparkeringar t.ex. då fordonet har parkerats så att det kommer utanför en parkeringsplats som utmärkts för ett fordon och man samtidigt underlåter att på ett behörigt sätt ha framme ett parkeringstillstånd. Också i ett fall som detta får det påföras en ny parkeringsavgift på det sätt som nämns i 2 mom., om fordonet alltså är utanför den parkeringsplats som har utmärkts för det och parkeringstillståndet inte är framme, eller om någotdera felet fortgår, när det har förflutit mera än ett dygn från det att den föregående avgiften påfördes.

I gällande lag föreskrivs det inte om det för en överträdelse av bestämmelserna om sådana felparkeringar och tomgångsförseelser som har begåtts genom samma gärning ska föreläggas parkeringsbot för vardera. I praktiken har man på olika orter stannat för olika slags lösningar.

Det föreslås att det i momentet ska föreskrivas att det för en felparkering och tomgångsförseelse som begås genom samma

gärning påförs felparkeringsavgift för vardera. Felparkering och tomgångsförseelse är till karaktär tämligen olika gärningar och strider mot olika slags rättsliga intressen. Eftersom det i ett straffrättsligt förfarande för genom samma gärning begången felparkering och tomgångsförseelse i allmänhet skulle föreläggas två ordningsböter, är det med hänsyn till konsekvensen i det straffrättsliga påföljdssystemet motiverat att det i ett sådant fall i denna lag på motsvarande sätt påföra två felparkeringsavgifter.

4 §. Klampning. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om klampning. I paragrafen hänvisas det till 5 § 1—3 mom. i lagen om flyttning av fordon. Klampning ska vara möjlig under de förutsättningar som uppställs i momenten i fråga. Nämnda moment behandlas närmare nedan i motiveringen till lagförslag 5.

Som utgångspunkt är flyttning av fordon och klampning alternativa påföljder. Det är motiverat att använda klampning, när det inte medför nämnvärd olägenhet för övriga användare av vägen eller området att fordonet blir på platsen. Det ska dock beaktas att fordonet kan tänkas eliminera en parkeringsplats för andra som behöver den. En parkering av ett fordon på en avgiftsbelagd plats hindrar i och för sig inte klampning, men det ska då fästas uppmärksamhet vid vem som parkeringsavgifterna tillfaller. I 2 § 2 mom. föreskrivs att klampning på ett privat område eller i terrängen på grund av en felparkering förutsätter en begäran eller en fullmakt av fastighetens ägare eller någon annan som har rätt till fastigheten. Eftersom det att ett fordon blir på platsen i allmänhet alltid medför någon slags olägenhet för andra, bör klampning inte användas en särskilt lång tid, utan fordonet bör flyttas efter någon tid. Klampning ska naturligtvis inte användas, om det verkar klart att man i vilket fall som helst måste ty sig till flyttning.

I momentet ska också föreskrivas att i samband med klampning också ska förbjudas en förflyttning av fordonet. Av förbudet följer att om någon annan än en myndighet eller den som en myndighet har anvisat uppgiften lösgör hjulplocket, gör lösgöraren sig skyldig till sådan i överträdelse av myndighetsförbud som gäller egendom enligt 16 kap. 10 § 3 punkten i strafflagen. Enligt 7 § 2 mom.

ska förbudet meddelas i beslutet om klampning. Dessutom ska förbudet framgå på hjulblocket för att förbudet ska kännas till av också andra än den som har delgetts beslutet.

En myndighet får dock också flytta fordonet. En förutsättning är dock att förutsättningarna enligt lagen om flyttning av fordon är för handen.

Enligt momentet kommer såväl närflyttning som upplagsflyttning i fråga. Om t.ex. ett fordon försvårar användningen av en väg, kan man göra en omedelbar närflyttning och klampa fordonet med stöd av det ovannämnda 5 § 3 mom. En upplagsflyttning kan vara motiverad när fordonet har klampats men ingen inom skälig tid vidtar åtgärder för att få hjulblocket lösgjort och fordonet borttransporterat.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs det att hjulblock inte behöver lösgöras förrän den ersättning som avses i 3 mom. och de avgifter som avses i 5 § 3 mom. i lagen om flyttning av fordon har betalats. Dessa avgifter är obetalda felparkeringsavgifter.

Regleringen är enhetlig med lagen om flyttning av fordon enligt vilken man inte behöver överlåta ett fordon från ett upplag förrän ersättningen är betald. Så som det ovan har konstaterats är klampning ett alternativ till flyttning av fordon. I motsats till vad som är sakläget när det gäller flyttning av fordon, inverkar inte en ren klampning på fordonets ägarförhållande.

Enligt momentet kan fullföljdsdomstolen bestämma att hjulblocket ska lösgöras, fastän ersättningen eller avgifterna inte har betalats. Av bestämmelsens ordalydelse följer också att den myndighet som har beslutat om klampningen kan lösgöra hjulblocket med anledning av en begäran om omprövning eller också annars utan att kräva betalning. Om polisen har beslutat om klampningen kan den kommunala parkeringsövervakaren med anledning av en begäran om omprövning på motsvarande sätt förordna att hjulblocket ska lösgöras.

Enligt paragrafens 3 mom. tas det för de kostnader en klampning medför ut en fast ersättning i euro. Med en fast ersättning avses att ersättningen inte fastställs från fall till fall enligt de faktiska kostnaderna, utan i praktiken är ersättningens belopp ett medeltal av

dessa ersättningar. Klampningsersättningen tas för en kommuns del ut i enlighet med en taxa som har godkänts av en kommunal myndighet och för en statlig myndighets del i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Med fast ersättning avses alltså inte att ersättningen vore den samma i hela riket, utan ersättningen kan variera kommunvis.

En fast ersättning är motiverad för att i ett beslut om klampning enligt 7 § 2 mom. ska nämnas förutsättningarna för lösgörandet av hjulblocket, inbegripet den ersättning som ska betalas. Hjulblocket behöver inte lösgöras förrän ersättningen har betalats. Eftersom ersättningen ska betalas i förskott, kan man inte ännu känna till de faktiska kostnaderna vid betalningstidpunkten. Kostnaderna kan variera t.ex. enligt om huruvida hjulblocket lösgörs på en vardag under tjänstetid eller under ett veckoslut. Den som ska betala ersättningen måste kunna lita på att hjulblocket lösgörs efter att ersättningen har betalats, fastän ersättningen inte täcker de faktiska kostnaderna.

5 §. Anmärkning. I sakligt hänseende motsvarar paragrafen parkeringsbetslagens 5 § 2 mom. enligt vilken för en obetydlig felparkering kan tilldelas en anmärkning. Regleringen förtydligas så att enligt paragrafen för en obetydlig felparkering eller tomgångsförseelse kan ges en muntlig eller skriftlig anmärkning.

6 §. Åtgärdseftergift. I gällande lag föreskrivs inte om möjligheten att fastän ett parkeringsfel eller en tomgångsförseelse har begåtts bestäms ingen påföljd för gärningen. Avsaknaden av en sådan bestämmelse kan ge anledning att dra en slutsats om att någon påföljd alltid ska bestämmas för en gärning, fastän gärningen har varit ringa eller ursäktlig av någon annan orsak. I lagstiftningen har det ofta med tanke på sådana fall getts en möjlighet till åtgärdseftergift. Som exempel kan nämnas 4 § 1 mom. i förundersökningslagen enligt vilken förundersökningen inte behöver göras och 10 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik enligt vilken kontrollavgift inte påförs, om det framgår att avsaknaden av biljett har berott på ouppmärksamhet, tanklöshet eller okunnighet som är ursäktlig med hänsyn till passagerarens per-

sonliga omständigheter eller om påförande av kontrollavgift av annan orsak måste anses vara uppenbart oskäligt eller obefogat.

I paragrafen föreskrivs att påföljd inte behöver bestämmas, om felparkeringen eller tomgångsförseelsen har berott på en ursäktlig ouppmärksamhet eller tanklöshet eller om bestämmandet av påföljden av någon annan orsak är uppenbart oskäligt. Med påföljd avses klampning, felparkeringsavgift och anmärkning och bestämmelsen sträcker sig i och för sig inte till flyttning av fordon, eftersom det föreskrivs om detta i en annan lag.

Utgångspunkten är fortfarande att man ska känna till bestämmelserna om stannande, parkering, användning av parkeringsskiva och tomgång. På motsvarande sätt ska föraren av ett fordon i tillräcklig mån ta reda på de vägmärken och andra arrangemang som gäller för den berörda platsen. I något fall är det dock möjligt att t.ex. ett vägmärke är täckt av vegetation. I ett sådant fall kan åtgärdseftergift komma i fråga. Vid bedömning av tillämpningen av bestämmelsen kan man fästa uppmärksamhet också till förarens personliga omständigheter såsom ålder, hälsotillstånd och utvecklingsnivå.

Åtgärdseftergift kommer i fråga också när gärningen är så ringa att tom. en anmärkning kan anses oskälig. Å andra sidan kan tom. en avsiktlig gärning i något undantagsfall lämnas utan påföljder. En sådan situation kan vara för handen t.ex. om felparkeringen är en följd av att en skadad person förs till sjukhus.

7 §. Innehållet i ett beslut. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de uppgifter som ska anges i ett beslut om felparkeringsavgift. Momentet motsvarar i sakligt hänseende delvis 4 § 1 mom. i parkeringsbotsförordningen.

Det nya är att det i beslutet om felparkeringsavgift också ska anges det klockslag då felparkeringsavgiften påfördes. Detta har samband med 3 § 2 mom. enligt vilket för fortsatt felparkering ska få påföras högst tre felparkeringsavgifter.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om de uppgifter som ska anges i ett beslut om klampning. Sådana är bl.a. kontaktuppgifterna för den som har klampat fordonet och villkoren för lösgörande av hjulblocket inbegripet beloppet av ersättningen samt förbud mot att förflytta det klampade fordonet. En-

ligt 3 mom. i paragrafen ska det till ett beslut om felparkeringsavgift och klampning fogas anvisningar om hur man begär omprövning.

8 §. Delgivning. I paragrafen föreskrivs om sätten och tiderna för delgivning av ett beslut om felparkeringsavgift eller klampning.

Enligt 1 mom. i paragrafen delges beslutet om felparkeringsavgift eller klampning skriftligt föraren personligen. Om han eller hon inte påträffas, delges beslutet genom att fästa det på en synlig plats på fordonet. Delgivningssätten motsvarar bestämmelserna i 9 § 1 mom. i parkeringsbotslagen.

Paragrafens 2 mom. motsvarar delvis 9 § 2 mom. i parkeringsbotslagen. Har beslutet om felparkeringsavgift inte kunnat delges på det sätt som avses i 1 mom. eller om avgiften inte har betalats inom den tid som föreskrivs i 17 § 1 mom., får beslutet delges den för avgiften ansvarige fordonets ägare eller innehavare per brev. Mottagaren anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet sändes, om inte något annat visas.

Skillnaden i förhållande till gällande lag är för det första att om beslutet har delgetts på det sätt som avses i 1 mom., sänds brevet först när betalningstiden har löpt ut. Om delgivningen inte har kunnat genomföras på det sätt som avses i 1 mom., kan brevet alltså sändas utan dröjsmål.

För det andra är delgivningen ordnad på motsvarande sätt som i 95 § i kommunallagen. Enligt 22 § i parkeringsbotslagen sker delgivning som vanlig eller bevislig delgivning enligt vad som bestäms i förvaltningslagen. Eftersom det i allmänhet är den kommunala parkeringsövervakningen som svarar för delgivningen är det konsekvent att kommunallagens bestämmelser iakttas. Det finns inga särskilda behov för en bevislig delgivning. Delgivningen har betydelse med hänsyn till att fastställa betalningstiden och tidsfristen för en begäran om omprövning. Parkeringsövervakaren kan med stöd av 17 § 1 mom. bevilja förlängning av betalningstiden. Också ett försenat överklagande kan under de förutsättningar som föreskrivs i 15 § prövas och grundbesvär är möjliga så länge som fordran inte har preskriberats.

Enligt paragrafens 3 mom. ska ett beslut om en felparkeringsavgift delges senast sex månader från den dag då felparkeringen eller

tomgångsförseelsen begicks. Om delgivning-
en inte har skett inom nämnda tid, preskribe-
ras rätten att bestämma en påföljd och rätten
till avgiften har förfallit. Momentet motsvar-
ar i sakligt hänseende 11 § i parkerings-
botslagen.

I 4 mom. i paragrafen föreskrivs om del-
givning av beslut om klampning till den ers-
ättningskyldige ägaren eller innehavaren av
fordonet. När ett fordon klampas, delges be-
slutet på det sätt som föreskrivs i 1 mom. Ut-
över detta ska ägaren eller innehavaren av
fordonet delges per brev inom sju dagar efter
det att det fattades. Mottagaren anses ha fått
del av beslutet den sjunde dagen efter det att
brevet sändes, om inte något annat visas.

Den närmare tidpunkten för att sända bre-
vet lämnas till myndighetens prövning där
man kan beakta omständigheterna i det en-
skilda fallet. I allmänhet är det skäl att sända
brevet förhållandevis snabbt, eftersom klamp-
ning på det sätt som framgår av motivering-
en till 4 § är avsedd som en relativt kortvarig
åtgärd. Då man överväger tidpunkten för att
sända brevet bör man beakta i vilket skede en
flyttning av fordonet blir aktuell, eftersom
ägaren och innehavaren bör ha en skäligen tid
att få hjulblocket lösgjort innan man tyr sig
till flyttning. Eftersom en förare vars fordon
har klampats som regel torde vidta åtgärder
för att lösgöra hjulblocket kan brevet sändas
t.ex. en eller två dagar från det att beslutet
fattades. Det beror på åtgärdens karaktär att
man inte kan skjuta fram sändande av brevet
särskilt långt från det att beslutet fattades.
Därför ska enligt momentet brevet sändas se-
nast inom sju dagar efter det att beslutet fat-
tades.

**9 §. Ansvarig för felparkeringsavgift och
klampningsersättning.** Enligt 1 mom. i para-
grafens ska felparkeringsavgift betalas av den
förare som har begått felparkeringen eller
tomgångsförseelsen. Utgångspunkten är allt-
jämt att den som har begått felparkeringen i
första hand är ansvarig för avgiften vilket
också framgår av 18 § 2 mom. och 19 §. I
fråga om en tomgångsförseelse begränsas an-
svaret till den som har begått den.

Paragrafens 2 mom. motsvarar i sakligt
hänseende 8 § i parkeringsbotslagen. Enligt
momentet svarar för en felparkeringsavgift
som har påförts på grund av en felparkering

också den person som i registret antecknats
som fordonets ägare eller innehavare. Fordo-
nets ägare eller innehavare är dock fri från
ansvar, om han eller hon gör det sannolikt att
fordonet vid sagda tidpunkt olovligen nyttja-
des av föraren eller att det inte fanns förut-
sättningar för att påföra felparkeringsavgift.
Det sistnämnda betyder framför allt att föra-
ren eller innehavaren frias från ansvar genom
att göra det sannolikt att det inte har före-
kommit ett sådant lagstridigt förfarande som
avses i 1 § 1 mom. eller avgiften har påförts i
strid med ett sådant hinder eller villkor som
avses i 2 §. Som utgångspunkt kan ägaren el-
ler innehavaren frias från ansvar på samma
grunder som också föraren. För att fria från
ansvar räcker dock inte att ägaren eller inne-
havaren påvisar att någon annan än han eller
hon har begått felet förutom om fordonet då
nyttjades olovligen. Med stöd av 19 § har äga-
ren eller innehavaren rätt att få den betalda
avgiften av den som har begått felet.

I gällande lag föreskrivs inte uttryckligen
om riktande av ansvaret när det gäller tom-
gångsförseelse. Ägarens och innehavarens
ansvar gäller inte en felparkeringsavgift som
har påförts för en tomgångsförseelse. Det
finns i praktiken inget behov av detta, efter-
som när den som övervakar parkering kon-
staterar en sådan förseelse fordonets förare i
allmänhet befinner sig vid fordonet eller an-
länder till fordonet inom en kort tid. Den per-
son som övervakar parkeringen bör därför bli
på platsen och invänta föraren. Räcker dock
tomgångsförseelsen anmärkningsvärt länge,
är det motiverat att felparkeringsavgift inte
påförs utan ärendet handläggs i straffproces-
suell ordning. Parkeringskontrollanten bör
alltså meddela om förseelsen hos polisen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om ansva-
ret för klampningsersättning. Om ansvaret
gäller vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om
förarens samt ägarens eller innehavarens av
fordon ansvar för felparkeringsavgift.

Ett annat alternativ vore att föreskriva om
ansvarsfrågan på motsvarande sätt som i 10 §
i lagen om flyttning av fordon. Den lösning
som har omfattats kan dock försvaras med att
ett snabbt lösgörande av hjulblocket först och
främst är i förarens intresse. Som huvudregel
blir fordonet på den plats där föraren lämna-
de det, varför han eller hon regelmässigt är

den första som får vetskap om klampningen. En ägare och innehavare som inte nödvändigtvis då är fordonets förare får enligt den föreslagna 8 § information om klampningen per brev senare.

10 §. Behöriga myndigheter. Enligt 1 mom. i paragrafen ser polisen utövar tillsynen över att bestämmelserna om parkering och stannande samt tomgång iaktas samt att felparkeringsavgifter påförs och andra i denna lag föreskrivna påföljder bestäms. Momentet motsvarar början av 1 § 1 mom. i parkeringsbodelagen.

Enligt 3 § 1 mom. i gällande lag handhas ledningen av och tillsynen över iakttagandet av förbuden och begränsningarna beträffande stannande, uppställning och parkering av polisinsrättningens chef, som även fungerar som parkeringsövervakare. Regionförvaltningsverket kan dock bestämma att en annan tjänsteinnehavare vid polisinsrättningen än chefen för insrättningen ska vara parkeringsövervakare. Motsvarande reglering tas in i paragrafens 2 mom., dock i ändrad form så att chefen för polisinsrättningen kan förordna en polisman som hör till befälet inom insrättningen till parkeringsövervakare.

Det nuvarande förfarandet som kräver regionförvaltningsverkets beslut är onödigt tungrott t.ex., när en person som har förordnats till parkeringsövervakare övergår till andra uppgifter. Det är motiverat att chefen för polisinsrättningen smidigt till uppgiften ska kunna förordna en polisman som lyder under honom eller henne. Då uppgiften omfattar bl.a. att handlägga begäranden om omprövning av felparkeringsavgifter som polismän som hör till manskapet har påfört är det motiverat att parkeringsövervakaren hör till befälet, dvs. är en polisman som minst är en kommissarie. För detta talar också den utbildning som krävs för befäl. Vid polisinsrättningarna finns det polismän som hör till befälet och som koncentrerar sig särskilt på trafikärenden och som uppgiften naturligt lämpar sig för.

I momentet bestäms det dessutom att parkeringsövervakaren ska se till att de beslut som avses i denna lag och de tjänsteinnehavare som har fattat besluten antecknas i en förteckning. Vid behov ska parkeringsövervakaren också ge ut uppgifter om ett beslut

och den som har fattat det, t.ex. om den som gör ett rättelseyrkande har tappat det.

Enligt 3 mom. i paragrafen kan regionförvaltningsverket på framställning av en kommuns fullmäktige eller med dess samtycke och efter att ha fått utlåtande av chefen för berörda polisinsrättning besluta att kommunen på sitt område eller en viss del av det jämte polisen ska ha hand om tillsynen över att förbuden och begränsningarna beträffande parkering och stannande och tomgång iaktas samt uttagande av felparkeringsavgifter och bestämmande av andra påföljder med anledning av felparkeringar. Momentet motsvarar början av 2 § i gällande lag.

I paragrafens 4 mom. tas in bestämmelser om hur parkeringsövervakningen ska ordnas som i sakligt hänseende motsvarar 3 § 2 och 3 mom. samt början av 4 mom. om ordnande av kommunal parkeringsövervakning i gällande lag. Benämningen övervakningsbiträde ändras dock till parkeringskontrollant som används omfattande och mera åskådligt beskriver uppgiftens karaktär än den nuvarande rätt allmänna benämningen. I lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik föreskrivs om biljettkontrollör vars uppgift är av motsvarande typ som en parkeringskontrollants.

11 §. Tillstånd för kommunal parkeringsövervakning. I paragrafen föreskrivs om tillstånd för att ordna kommunal parkeringsövervakning, dess villkor, giltighet samt återkallande av tillstånd och ändring av villkor. Bestämmelsen motsvarar i sakligt hänseende delvis 1 § i parkeringsbodelagen. I paragrafen tas dessutom in en bestämmelse om att kommunfullmäktige kan göra en framställning förutom för att återkalla tillståndet dessutom för att ändra dess villkor.

En ny reglering i paragrafen utgör kravet på att regionförvaltningsverket ska skaffa ett utlåtande av chefen för den berörda polisinsrättningen innan tillståndet återkallas eller villkoren ändras. Eftersom ett återkallande av ett tillstånd är en relativt sträng åtgärd, ska regionförvaltningsverket uppmana kommunen att inom en skälig tid rätta till de uppdagade bristerna. Tillståndet får återkallas endast när bristerna på nämnda sätt inte har rättats till.

Kommunen har rätt att överklaga regionförvaltningsverkets beslut hos förvaltnings-

domstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, eftersom besluten riktar sig mot kommunen på det sätt som anges i 5 § i nämnda lag.

12 §. Behörighetsvillkoren och tjänsteförhållandet för en kommunal parkeringsövervakare och parkeringskontrollant. Enligt paragrafens 1 mom. är behörighetsvillkor för en kommunal parkeringsövervakare juris magisterexamen eller annan motsvarande tidigare examen och förtrogenhet med trafikfrågor.

I 2 § 1 mom. i parkeringsbetsförordningen föreskrivs på motsvarande sätt om behörighetsvillkoren för en kommunal parkeringsövervakare, när kommunen har mera än 100 000 invånare. I kommuner med mindre invånarantal är behörighetsvillkor lägre rätts-examen eller genomförd polisbefälsutbildning samt förtrogenhet med trafikfrågor.

Invånarantalet inverkar inte direkt på hur krävande uppgifterna för de kommunala parkeringsövervakarna är. Särskilt skötseln av uppgifter som har samband med handläggningen av begäranden om omprövning talar för att behörighetsvillkoren förenhetligas. I praktiken har nästan alla parkeringsövervakare högre juridiska examen.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs som behörighetsvillkor för en parkeringskontrollant en sådan förtrogenhet i fråga om bestämmelserna om trafik och tomgång som behövs för skötseln av hans eller hennes uppgifter. I sakligt hänseende motsvarar momentet 2 § 2 mom. i parkeringsbetsförordningen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att en kommunal parkeringsövervakare och en kommunal parkeringskontrollant ska stå i tjänsteförhållande till ett offentligt samfund. Frågan behandlas ovan i avsnitt 2.1 i den allmänna motiveringen. Helsingfors förvaltningsdomstol har i förstärkt sektion meddelat två avgöranden (19.9.2007 liggare 07/242/2 och 30.11.2007 liggare 17/1721/2) där domstolen ansåg att ett övervakningsbiträdes uppgifter omfattar utövande av offentlig makt och att uppgifterna inte utan stöd i lag kan ges till en person som inte står i tjänsteförhållande till kommunen. Motsvarande tolkning har omfattats också i vissa av laglighetsövervakarnas avgöranden (t.ex. riksdagens justitieombudsmans avgörande 3257/4/08).

13 §. De kommunala parkeringsövervakarnas och parkeringskontrollanternas uppgifter. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs i sakligt hänseende på motsvarande sätt som i 4 § 1 mom. i parkeringsbetslagen om en kommunal parkeringsövervakares och parkeringskontrollants uppgifter. Momentet är dock allmänt avfattat. I momentet konstateras uttryckligen att parkeringskontrollanterna står under ledning och tillsyn av den kommunala parkeringsövervakaren.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att en kommunal parkeringsövervakare och parkeringskontrollanter i tjänsteutövningen ska ha ett emblem och bära tjänstedräkt, av vilken hans eller hennes tjänsteställning framgår. En kommunal parkeringsövervakare och parkeringskontrollant ska i övervakningsuppdraget ha med sig ett tjänstemärke som ska visas upp vid behov eller på begäran. Momentet motsvarar i sakligt hänseende 3 § i parkeringsbetsförordningen.

Enligt 3 mom. i paragrafen är en förare av fordon skyldig att vid anfordran uppge sitt namn, sin personbeteckning och sin adress för parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant. Föraren är även skyldig att stanna fordonet på tecken av parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant samt att iakttä annat behövligt tecken eller annan behövlig uppmaning som denne ger för att fullgöra övervakningsuppgiften. Momentet motsvarar i sakligt hänseende 4 § 2 mom. i gällande lag med undantag av det momentets sista mening. En reglering som motsvarar denna tas in i 21 §.

14 §. Förbud mot att överklaga. Enligt 1 mom. i paragrafen är det inte tillåtet att begära omprövning eller överklaga med anledning av en anmärkning eller åtgärdseftergift.

Förbudet mot att överklaga är följdriktigt, eftersom man inte heller får överklaga en anmärkning som en polisman har tilldelat med stöd av 104 § i vägtrafiklagen eller en åtgärdseftergift som avses i nämnda paragraf eller ett avstående från åtgärd som avses i 4 § 1 mom. i förundersökningslagen. En anmärkning eller åtgärdseftergift inverkar inte menligt på den berörda personens rättsliga ställning.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att ett beslut om felparkerings-

avgift och klampning inte får överklagas genom besvär. Man kan begära omprövning av ett sådant beslut på det sätt som föreskrivs i 15 §. Ett beslut med anledning av en begäran om omprövning kan överklagas på det sätt som föreskrivs i 16 §. För grundbesvär gäller vad som särskilt har föreskrivits om detta.

I momentet föreskrivs för tydlighetens skull enhetligt med det föreslagna 16 § 1 mom. att förbudet mot att överklaga dock inte gäller ett beslut som parkeringsövervakaren har fattat med anledning av en ansökan som avses i 18 §.

15 §. Begäran om omprövning. I paragrafen föreskrivs om begäran om omprövning som ersätter protest enligt gällande lag.

Enligt 1 mom. i paragrafen föreskrivs att begäran om omprövning av ett beslut om felparkeringsavgift eller klampning får göras hos parkeringsövervakaren. Med anledning av ett beslut som meddelats med anledning av 18 § nedan görs inte en begäran om omprövning utan beslutet överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen.

Begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från det beslutet fästes på fordonet eller delgavs på annat sätt. Om delgivning föreskrivs i 8 §. Enligt gällande lag ska protest inläggas inom 14 dagar från delfäendet.

Enligt momentet prövas en begäran om omprövning som görs efter den föreskrivna tiden prövas, om det har funnits något särskilt skäl till förseningen och begäran om omprövning har gjorts så snart det har varit möjligt. Bestämmelsen motsvarar början av 15 § i parkeringsbotslagen. Bestämmelsen är alltså nödvändig särskilt för att ett beslut om felparkeringsavgift och klampning fortfarande kan delges genom att fästa det på fordonet. Beslutet kan t.ex. ha avlägsnats från fordonet i ofogssyfte, varför det inte är motiverat att föreskriva fristen på 30 dagar som absolut.

Enligt 2 mom. i paragrafen gäller vid handläggningen av begäran om omprövning i övrigt bestämmelserna i förvaltningslagen. Framför allt blir tillämpliga bestämmelserna i 7 a kap. om omprövningsförfarandet samt 46 §. Hänvisningsbestämmelsen ersätter den senare delen av 13 § 1 mom. i parkeringsbotslagen och regleringen i 13 § 2 mom.

I paragrafen föreskrivs också att beslutet med anledning av begäran om omprövning delges per brev. Mottagaren anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte något annat visas. Delgivningssättet motsvarar det som föreskrivs i 8 § 4 mom.

16 §. Besvär. Enligt paragrafens 1 mom. får ett beslut som parkeringsövervakaren har fattat med anledning av en begäran om omprövning överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets parkeringsövervakarens beslut har fattats. Till denna del motsvarar momentet i sakligt hänseende början av 14 § i parkeringsbotslagen. Delgivningstidpunkten avgörs med stöd av 15 § 3 mom.

I lagen föreslås inte längre någon bestämmelse om att en förutsättning för att besvären ska prövas är att avgiften har betalats. En sådan reglering verkar ifrågasatt med hänsyn till den i 21 § i grundlagen tryggade rätten för var och en att få sin sak behandlad av en domstol. Den gällande bestämmelsen har också i praktiken kommit att sakna betydelse. Om boten inte har betalats, har förvaltningsdomstolarna prövat överklagandet som grundbesvär.

I 18 § nedan föreslås det att det tas in en bestämmelse som påminner om 16 § i parkeringsbotslagen om att man på vissa grunder ska kunna ansöka om återbetalning av avgift. I gällande lag föreskrivs inte att ett beslut som parkeringsövervakaren har fattat med anledning av en ansökan får överklagas. För dessa i praktiken sällsynta fall finns inte ett behov av att ty sig till omprövningsförfarande, utan det är mera motiverat att ett sådant beslut ska kunna överklagas direkt hos förvaltningsdomstolen. Därför föreslås det att det i momentet nämns att också att avgörande som parkeringsövervakaren har meddelat med anledning av en ansökan som avses i 18 § får överklagas.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om överklagande av förvaltningsdomstolens beslut. I gällande lag finns ett besvär förbud i fråga om förvaltningsdomstolens beslut. Förbudet motiverades med att parkeringsbotens princi-

piella och praktiska betydelse är liten (RP 130/1969).

I felparkeringsärenden är det beloppsmässiga intresset litet och ärendena är som sådana till sin art inte exceptionellt svåra. Oberoende av besvärsförbudet kan den berörda personens rättsskydd anses tillräckligt då det beaktas möjligheten att begära omprövning och den obegränsade möjligheten att överklaga hos förvaltningsdomstolen samt möjligheten att anföra grundbesvär.

Å andra sidan är antalet ärenden tämligen stort. Framför allt med hänsyn till tillämpningen av lagen i och en enhetlig rättspraxis kan det förekomma situationer där det finns ett behov av att få den högsta rättsinstansens ställningstagande. Möjligheten att överklaga kan försvaras också med att de högsta domstolarna verkligen ska kunna övervaka rättskipningen inom sina behörighetsområden. Detta föreskrivs i 99 § 2 mom. i grundlagen. Därför föreslås det förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Tillståndsårendet avgörs enligt de kriterier som föreskrivs i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Tiden för att söka ändring är 30 dagar från delfäende av förvaltningsdomstolens beslut.

I paragrafens 3 mom. ska för tydlighetens skull föreskrivas att för anförande av besvär och handläggningen av besvaren i förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen gäller i övrigt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I fråga om överklagande av ett beslut med anledning av en begäran om omprövning gäller 6 a och 26 a § i den lagen.

17 §. Betalningstid och dröjsmålspåföljder. Enligt 9 § 1 mom. i parkeringsbotslagen ska en parkeringsbot betalas inom två veckor från det betalningsanmaning utfärdas och enligt 10 § ska boten jämte höjning betalas inom en vecka från delfäendet. Eftersom nämnda betalningstider kan anses som förhållandevis korta är enligt 1 mom. i paragrafen betalningstiden 30 dagar från den dag beslutet fattades. Denna dag ska enligt 7 § 1 mom. 7 punkten anges i ett beslut om felparkeringsavgift. Förlängningen av betalningstiden syftar till att trygga att den betal-

ningsskyldige får vetskap om avgiften i så god tid att han eller hon får en skäligen tid att betala avgiften. Framför allt om delgivningen har skett genom att beslutet om felparkeringsavgift har fästs på fordonet, kan det på grund av förarens semester eller något annat hinder gå någon tid innan han eller hon de facto får vetskap om beslutet.

Då beräkningssättet gäller de fall när beslutet har delgivits på det sätt som avses i det föreslagna 8 § 1 mom. föreskrivs betalningstiden annorlunda än när delgivningen sker på det sätt som avses i 8 § 2 mom. Betalningstiden är 30 dagar från det delfäende om vilket det föreskrivs i 8 § 2 mom.

I momentet tas också in en bestämmelse som motsvarar 12 § i parkeringsbotslagen och som innebär att parkeringsövervakaren kan bevilja förlängning av betalningstiden för att betala felparkeringsavgift eller klampningsersättning.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om dröjsmålspåföljder. Enligt första meningen i 10 § i gällande lag ska parkeringsbotens belopp höjas med hälften, om den betalningstid som anges i 9 § inte har iakttagits. Höjningen är i förhållande till en sedvanlig avgift tämligen sträng. Dessutom kan höjningen vara oskälig t.ex. när en betalningsanmaning i ofogssyfte har avlägsnats från fordonet eller personen inte t.ex. på grund av en resa har fått vetskap om boten och därför inte har kunnat iakttäta betalningstiden.

Fastän man avstår från att höja avgiften med hälften, finns det dock skäl att på något sätt effektivisera iakttagandet av betalningstiden särskilt då det beaktas att det föreslås att betalningstiden förlängs på det sätt som avses i 1 mom. En sedvanlig räntepåföljd kan anses som tämligen lindrig. Dessutom kan uträknanget och indrivningen av en räntepåföljd förorsaka betydande tilläggsarbete. Därför föreslås det en fast men skäligare höjning av avgiften med ett fast belopp.

Enligt 10 a § 1 mom. 3 punkten i lagen om indrivning av fordringar får för ett betalningskrav som gäller en direkt utsökningsbar konsumentfordran drivas in högst 12 euro. Eftersom en sådan situation kan anses jämförbar med den situation som här avses och eftersom 12 euro till sitt belopp står i lämplig proportion till beloppet för felparkeringsav-

giften enligt 3 §, ska enligt momentet felparkeringsavgift betalas höjd med det belopp som föreskrivs i 10 a § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag. Dröjsmålspåföljd kommer i fråga, när felparkeringsavgift inte har betalats inom den föreskrivna tid som avses i 1 mom. eller inom den betalningstid som parkeringsövervakaren har beviljat.

Eftersom höjningen direkt med stöd av lag är en påföljd för ett betalningsdröjsmål och det inte meddelas ett förvaltningsbeslut om den, tillämpas inte bestämmelserna om ändringssökande på endast en höjning av avgiften.

18 §. Återbetalning av avgift. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs på ett sätt som långt motsvarar 16 § i parkeringsbetslagen om återbetalning av avgiften när det har funnits ett hinder för att påföra avgiften. I momentet måste dock beaktas de ändringar i förhållande till nuläget som föranleds av det föreslagna 2 § 1 mom.

Enligt momentet ska parkeringsövervakaren på ansökan förordna att den betalda felparkeringsavgiften återbetalas till den berörda personen, om felparkeringen eller tomgångsförseelsen handläggs i den ordning som gäller för brottmål eller om gärningsmannen vid tidpunkten för gärningen inte har fyllt femton år.

Ansökan ska göras inom sex månader från det att ett straffrättsligt förfarande inleddes eller felparkeringsavgiften påfördes. Det straffrättsliga förfarandet inleds i praktiken när det fattas beslut om att inleda förundersökning eller personen delges en ordningsbot eller ett straffanspråk enligt strafforderförfarandet. Ansökan kan göras så länge någondera tiden fortfarande löper.

Enligt paragrafens 2 mom. ska parkeringsövervakaren, om samma felparkeringsavgift har betalats två gånger, förordna att det överbetalda beloppet återbetalas. Har såväl föraren som ägaren eller innehavaren betalat avgiften, ska den överbetalda avgiften återbetalas tillbaka till ägaren eller innehavaren. Momentet motsvarar i sakligt hänseende 17 § 1 mom. i parkeringsbetslagen.

19 §. Regressrätt. Enligt paragrafen har ägaren eller innehavaren av ett fordon rätt att av den förare som begått felparkeringen få den felparkeringsavgift som ägaren eller in-

nehavaren har betalat, om avgiften inte har återbetalats med stöd av 18 § 2 mom. Till denna del motsvarar paragrafen i sakligt hänseende 17 § 2 mom. i parkeringsbetslagen. En motsvarande regressrätt gäller också klampningsersättning, eftersom ansvaret enligt 9 § 3 mom. riktar sig på samma sätt som ansvaret för felparkeringsavgift.

20 §. Felparkeringsavgiftens mottagare och övervakningskostnader. Enligt paragrafen tillfaller felparkeringsavgifterna staten. Om det dock har ordnats kommunal parkeringsövervakning, tillfaller felparkeringsavgifterna kommunen i fråga oberoende av om felparkeringsavgiften har påförts av polisen eller av den kommunala parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant. Kommunen svarar för kostnaderna för kommunal parkeringsövervakning. Paragrafen motsvarar 6 § i parkeringsbetslagen.

21 §. Fordon som används vid parkeringsövervakning. Enligt paragrafen tillämpas på fordon som används vid kommunal parkeringsövervakning vad som föreskrivs i 48 § 4 mom. i vägtrafiklagen om fordon som används vid trafikövervakning. Enligt det momentet får fordon som används utan hinder av 26—28 § i vägtrafiklagen stannas eller parkeras på det sätt som uppdraget kräver, under förutsättning att trafiken inte uppenbart utsätts för fara. Paragrafen motsvarar 4 § 2 mom. i parkeringsbetslagen.

22 §. Verkställighet. Enligt paragrafen tillämpas på indrivning av felparkeringsavgift och höjning av avgift och klampningsersättning i utsökningsväg bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Motsvarande hänvisning vad gäller parkeringsbot finns i 14 § 2 mom. i gällande lag.

Enligt 20 § i den s.k. skatteverkställighetslagen preskriberas en offentlig fordran fem år efter ingången av året efter det år då den påfördes eller debiterades, och i annat fall vid ingången av året efter det år då fordran förföll till betalning.

Enligt förarbetena till skatteverkställighetslagen konstateras det att utgångspunkten är att alla offentliga fordringar som hör till lagens tillämpningsområde preskriberas på fem år (RP 83/2006 rd s. 94). Det skulle gå att motivera en kortare preskriptionstid för felparkeringsavgifter bl.a. med att preskrip-

tionstiden för den övervakningsavgift som avses i lagförslag 2 är kortare. En avvikelse från huvudregeln på fem år skulle dock leda till tilläggsarbete för de berörda myndigheterna och ett behov av att ändra utsökningens informationssystem. Därför bibehålls preskriptionstiden på fem år.

23 §. Närmare bestämmelser. Enligt paragrafen bestäms genom förordning av inrikesministeriet närmare om de egenskaper som krävs av hjulblock, de handlingar som ska användas samt om de anteckningar som ska göras i dem och förvaringen av dem, de meddelanden som har samband med verkställigheten av påföljderna enligt denna lag samt om andra meddelanden mellan myndigheter, den utredning som ska lämnas in vid ansökning om kommunal parkeringsövervakning och den kommunala övervakningspersonalens tjänstemärke samt tjänstedräkt och emblem.

Bemyndigandet att utfärda förordning motsvarar i huvudsak gällande rätt. De egenskaper som krävs av hjulblock har behandlats i motiveringen till 1 §.

24 §. Ikraftträdande. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om tidpunkten då lagen träder i kraft. Eftersom detta lagförslag och de lagförslag som behandlas nedan innebär en totalreform av lagstiftningen om parkeringsövervakning, träder samtliga lagar i kraft samtidigt.

Enligt paragrafens 2 mom. upphävs lagen om parkeringsbot. Av lagens upphävande följer att också förordningen om ordningsbot som har givits med stöd av lagen och likaså inrikesministeriets förordning om parkeringsbot upphävs. Vissa författningar som har givits på grundval av parkeringsbotslagen förblir i kraft med stöd av 26 §.

Enligt 3 mom. i paragrafen får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen om offentlig parkeringsövervakning vidtas innan lagen träder i kraft.

25 §. Beslut som fortsätter att gälla. I paragrafen nämns de beslut som har givits med stöd av parkeringsbotslagen och som det inte finns ett behov av att ändra och som därför fortsätta att gälla kraft. Dessa beslut är ministeriets för inrikesärendena beslut om kommunal parkeringsövervakares och hans biträdades emblem (136/1971) och inrikesministeri-

ets beslut om tjänstedräkt för kommunal parkeringsövervakare (512/1987).

26 §. Övergångsbestämmelse. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om den tillämpliga lagen med tanke på de situationer då handläggningen av ett parkeringsbotsärende pågår då lagen träder i kraft.

I sakligt hänseende inleds med hänsyn till mottagaren av boten parkeringsbotsförfarandet då det utfärdas en sådan betalningsanmaning i fråga om parkeringsbot som avses i parkeringsbotslagen. Har en betalningsanmaning om en parkeringsbot getts innan denna lag har trätt i kraft, iaktas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. För tydlighetens skull nämns i momentet för det första förfarandet. Om t.ex. en betalningsanmaning inte följs, utfärdas ett betalningsföreläggande. Den som är ansvarig för boten kan lägga in protest efter vilken överklagande hos förvaltningsdomstolen vore möjligt. Vidare ska i fråga om bestämmande av påföljd iaktas bestämmelserna i parkeringsbotslagen som upphävs. Bestämmelsen tryggar till denna del det att det för ett parkeringsfel som har begåtts under den upphävda lagens tid inte kan påföras en felparkeringsavgift i enlighet med den nya lagen. En sådan felparkeringsavgift vore sannolikt strängare.

Enligt paragrafens 2 mom. förblir i kraft de förordnanden som länsstyrelsen eller regionförvaltningsverket har utfärdat med stöd av den upphävda lagen. De förordnanden om ordnande av kommunal parkeringsövervakning och villkoren för parkeringsövervakning som länsstyrelsen har utfärdat med stöd av 3 § i parkeringsbotslagen och 1 § i parkeringsbotsförordningen binder alltså i fortsättningen de berörda kommunerna.

Enligt 3 mom. i paragrafen bevarar en person som vid ikraftträdandet av denna lag har utnämnts till kommunal parkeringsövervakare eller kommunalt övervakningsbiträde eller till tjänsteförhållande för viss tid i fråga om tjänsterna sin behörighet till motsvarande uppgifter också när denna lag har trätt i kraft. Bestämmelsen har framför allt praktisk betydelse när det gäller de kommunala parkeringsövervakarna, eftersom behörighetsvillkoren för dem skärps på det sätt som anges i 12 §. Ett övervakningsbiträde är för sin del behörigt för uppgiften som parkeringskon-

trollant eftersom det endast är fråga om en ändring av benämningen för uppgiften.

1.2 Lagen om privat parkeringsövervakning

1 §. Tillämpningsområde. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs det att med stöd av denna lag får för olovlig parkering debiteras övervakningsavgift. Jämförd med den offentliga parkeringsövervakning som avses i lagförslag 1 är privat parkeringsövervakning endast mera begränsat möjlig. De olika formerna för olovlig parkering är uttömmande uppräknade i momentet. För tomgångsförseelser får övervakningsavgift inte debiteras.

Enligt 1 punkt i momentet får övervakningsavgift debiteras, om ett fordon parkeras på privat område i strid med 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare.

Enligt 2 punkt i momentet får övervakningsavgift debiteras, om någon bryter mot fastighetens ägares eller innehavares föreskrifter enligt 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen om parkering av fordon eller användning av parkeringsskiva på privat område. Sådana föreskrifter kan t.ex. gälla maximitiden för parkering eller en skyldighet att använda parkeringsskiva.

Enligt 3 punkt i momentet får övervakningsavgift debiteras, om ett motorfordon parkeras eller stannas på ett markområde i strid med 4 § i mom. i terrängtrafiklagen utan tillstånd av markägaren eller markinnehavaren. I 2 mom. i nämnda 4 paragraf föreskrivs om vissa undantagsfall då tillstånd inte behövs.

Enligt 4 punkt i momentet får övervakningsavgift debiteras, om ett fordon parkeras på en räddningsväg på privat område i strid med 33 § 2 mom. i räddningslagen. Enligt nämnda moment är parkering på räddningsväg förbjuden.

För olovlig parkering får också påföras en sådan felparkeringsavgift som avses i lagförslag 1. Detta förutsätter dock att enligt 2 § 2 mom. i lagförslag 1 den berörda fastighetens innehavare eller innehavare eller någon annan part som avses i momentet har befullmäktigat en instans som bedriver offentlig parkeringsövervakning att påföra felparker-

ingsavgift eller annars begär att felparkeringsavgift påförs.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om förutsättningarna för att debitera felparkeringsavgift. I momentet föreskrivs om minimiinnehållet för skyldigheten att ange förbud. Det är givetvis tillåtet att ange andra uppgifter.

Enligt momentet får övervakningsavgift debiteras endast om ett förbud som gäller parkering eller stannande eller ett påbud om användning parkeringsskiva samt övervakningsavgift och dess storlek som en påföljd för den olovliga parkeringen har angetts på ett sätt som entydigt och tydligt kan observeras.

I momentet förutsätts det dessutom att sättet att ange för det första ska vara vägmärken. Dessa ska användas i fråga om parkering, stannande och användning av parkeringsskiva. Vägmärkena fastställs i vägtrafikförordningen. Eftersom det inte finns något fastställt vägmärke om övervakningsavgift är sättet att ange denna rektangulära textförsedda skyltar. Sättet att ange förbudet motsvarar de lösningar som har omfattats i 11 § i vägtrafikförordningen.

Förbuden och påbuden ska på ett sådant sätt kännas till av den som överväger parkering att han eller hon på förhand ska kunna överväga om villkoren för parkering kan godkännas. I praktiken innebär detta att förbuden och påbuden ska anges vid fastighetens gräns i närheten av körningsrutten eller på fastighetens område på ett sådant sätt att var och en som anländer till fastigheten direkt kan se dem.

Villkoren och påbuden ska anges på ett entydigt sätt. Kravet på entydighet uppfylls av att villkoren och påbuden anges med vägmärken på motsvarande sätt som på ett vägområde. Nödvändiga uppgifter är ofta t.ex. maximilängden för tillåten parkering och skyldigheterna i fråga om användning av parkeringsskiva och om huruvida parkering är tillåten endast för sådana som har fått tillstånd. Är parkering tillåten på endast en del av fastighetens område, ska begränsningen anges och tydligt anvisas det område som är reserverat för parkering. Kravet på entydighet omfattar dessutom t.ex. att då angivelserna om förbud vid användningen av olika språk till sitt sakinnehåll ska motsvara var-

andra och det att samma omständighet, t.ex. maximitiden för tillåten parkering inte anges på två sätt som står i konflikt med varandra.

I momentet föreskrivs dessutom om språkkrav. För privata föreskrivs i allmänhet inte en skyldighet att erbjuda service på olika språk. I vissa fall har det dock utfärdats specialbestämmelser enligt vilka också privata har språkliga skyldigheter. Eftersom privat parkering till sin karaktär är av samma slag som offentlig parkering, kan det för medborgarna innebära särskilda svårigheter att skilja åt verksamheterna. Att föreskriva språkliga skyldigheter också för privata aktörer förbättrar för sin del medborgarnas rättsskydd. Den som bedriver privat parkeringsövervakning har också ett intresse av att det uttryckligen föreskrivs om språkfrågorna, eftersom detta förtydligar rättsläget och sannolikt minskar tvister som grundar sig på språket.

I en enspråkig kommun ska meddelandet vara åtminstone på språket i kommunen i fråga och i tvåspråkiga kommuner åtminstone på finska och svenska. I en kommun inom samernas hembygdsområde ska användas förutom finska dessutom samiska. I 5 § i språklagen (423/2003) föreskrivs om en kommuns språkförhållanden. Samernas hembygdsområde och samiska fastställs i den samiska språklagen (1086/2003). Som av momentets ordalydelse framgår, får meddelandena vara också på andra språk.

I 3 mom. i paragrafen föreskrivs om de situationer när det finns hinder för att debitera övervakningsavgift. Enligt 1 punkt i momentet får övervakningsavgift inte debiteras, om för den olovliga parkeringen påförs felparkeringsavgift. Så som det har konstaterats i motiveringen till 1 mom. och till 2 § 2 mom. i lagförslag 1 påförs felparkeringsavgift för felparkering på privat område och i terrängen endast på initiativ av en part som avses i 2 § 2 mom. För samma gärning ska dock inte bestämmas två påföljder. Om det på fastigheten har ordnats privat parkeringsövervakning och om det begärs att det påförs felparkeringsavgift, blir debitering av övervakningsavgift därför inte aktuell.

I 2 och 3 punkt i momentet föreskrivs att felparkeringsavgift inte får debiteras om ärendet handläggs i den ordning som gäller för brottmål eller om den olovliga parkering-

ens gärningsman vid tidpunkten för gärningen inte har fyllt 15 år. En motsvarande reglering ingår i 2 § 1 mom. i lagförslag 1.

Övervakningsavgift är den enda påföljd som en den part som bedriver privat parkeringsövervakning får bestämma. För åskådlighetens skull nämns i 4 mom. att bestämmelser om felparkeringsavgift och klampning finns i lagen om offentlig parkeringsövervakning (lagförslag 1) och att bestämmelser om flyttning av fordon finns i lagen om flyttning av fordon. Dessa påföljder bestäms av en myndighet.

2 §. *Övervakningsavgift.* I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om övervakningsavgiftens storlek. Övervakningsavgiften ska vara skälig. Den naturliga jämförelsereferensen är felparkeringsavgift om vars belopp en statlig myndighet beslutar. Dessutom är övervakningsavgift och felparkeringsavgift valbara påföljdsformer för gärningar av samma typ. Därför får övervakningsavgift inte till beloppet vara högre än den felparkeringsavgift som tas ut för felparkering på motsvarande område. Av detta följer också att övervakningsavgiftens storlek går att kontrollera, eftersom enligt 3 § 1 mom. 5 punkten i ett yrkande på övervakningsavgift ska nämnas grunden för avgiftens belopp. I sakligt hänseende är grunden för avgiftens belopp den förordning av ministeriet om felparkeringsavgiftens storlek som avses i 3 § 1 mom. i lagförslag 1.

Den storlek på felparkeringsavgiften som det har hänvisats till utgör en absolut högsta gräns för övervakningsavgiftens storlek. Bestämmelsen kan inte kringgå t.ex. genom att övervakningsavgiften fastställs vara lika stor som motsvarande felparkeringsavgift, vartill ytterligare särskilt måste betalas skatt och handläggningskostnader. Övervakningsavgiften får naturligtvis till beloppet vara lägre än motsvarande felparkeringsavgift.

I 2 och 3 mom. i paragrafen tas det in bestämmelser om fortsatt felparkering och genom samma gärning begångna gärningar i strid med bestämmelser och föreskrifter. Bestämmelserna har i sakligt hänseende samma innehåll som 3 § 2 och 4 mom. i lagförslag 1.

3 §. *Yrkande på övervakningsavgift.* Paragrafen gäller alla sammanslutningar och personer som debiterar övervakningsavgifter

oberoende av om verksamheten till sin karaktär är tillfällig eller yrkesmässig eller om den har samband med en avsikt att skaffa inkomster eller annan ekonomisk nytta.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de uppgifter som ska framgå av ett yrkande på övervakningsavgift. Momentet syftar till att säkra att fordonets förare eller i registret antecknade ägare eller innehavare i samband med övervakningsavgiften får tillräckliga uppgifter för att kunna reda ut om att fordran är korrekt och bedöma sin egen rättsliga ställning. En underlåtelse att fullgöra informationsskyldigheten ger rätt att låta bli att betala övervakningsavgiften, förutom om underlåtenheten kan betraktas som ringa.

Enligt 1 och 2 punkten i momentet ska i ett yrkande på övervakningsavgift nämnas den som har framställt yrkandet och kontaktuppgifterna för denne. Med den som har framställt yrkandet avses den part som sörjer för övervakningen och som avses i 5 § 1 eller 2 mom.

Enligt punkterna 3—5 och 8—9 i momentet ska den betalningsskyldige ges tillräckliga uppgifter för att kunna bedöma grunderna för fordran och att beloppet är korrekt.

Enligt 6 punkten i momentet ska den betalningsskyldige ges behöriga betalningsanvisningar genom att nämna det belopp som ska betalas, betalningsmottagaren, betalningssättet, betalningsadressen och den tid inom vilken fordran senast ska betalas.

Enligt 7 punkten i momentet ska i ett yrkande på övervakningsavgift anges följderna av en utebliven betalning. Uppgifterna ska vara korrekta. Man får i ett yrkande på övervakningsavgift t.ex. inte hota med en anteckning om betalningsstörning, eftersom det inte finns grunder för en anteckning enbart på grund av ett yrkande. Den som debiterar övervakningsavgift har dock inte en skyldighet att redogöra för följderna av en utebliven betalning eller för andra omständigheter som allmänt inverkar på den betalningsskyldiges rättsliga ställning.

Enligt 9 punkten i momentet ska i ett yrkande på övervakningsavgift också anges namnet på fastighetens ägare eller innehavare. Fordonets förare eller i registret antecknade ägare eller innehavare bör ha en möjlighet att få uppgifter om fastighetens ägare

och innehavare. Den betalningsskyldige bör ha en möjlighet att reda ut rätten för den som debiterar avgiften att bedriva verksamheten. Den betalningsskyldige bör garanteras mångsidiga uppgifter för att denne i tillräcklig grad alltid ska kunna försäkra sig om att fordran är korrekt.

I 10 punkten i momentet föreskrivs om reklamation. Enligt punkten ska i ett yrkande på övervakningsavgift nämnas rätten att göra fordran stridig hos den som har framställt yrkandet. Reklamationen ska vara avgiftsfri och att göra en reklamation får inte göras besvärligt för den som gör saken stridig. Reklamationen bör fås behandlad utan dröjsmål. Den som har fått ett betalningsyrkande har rätt att hålla inne betalningen tills reklamationen i behörig ordning har behandlats och han eller hon har rätt att göra anmärkningar om beloppet och grunden för fordran. En konsument har möjlighet att föra ärendet att handläggas av konsumenttvistenämnden, om det är fråga om ett rättsförhållande mellan en näringsidkare och en konsument.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om språket för ett yrkande på övervakningsavgift. De omständigheter som avses i 1 mom. ska anges på motsvarande sätt som det föreskrivs i 1 § 2 mom. om hur föreskrifterna om parkering och vissa andra uppgifter ska anges.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om delgivningen av ett yrkande på övervakningsavgift. Detta ska ske på ett sätt som motsvarar 8 § 1 och delvis 2 mom. i lagförslag 1. Yrkandet delges fordonets förare personligen. Om inte han eller hon inte påträffas, får yrkandet fästas på en synlig plats på fordonet. Betalas inte avgiften inom utsatt tid, med vilket hänvisas till 4 mom., sänds yrkandet till fordonets ägare eller innehavare. I momentet föreskrivs det alltså inte närmare om hur yrkandet ska sändas till de sistnämnda personerna. Yrkandet får sändas per vanligt brev. Också ett bevisligt delgivningssätt är möjligt.

I 4 mom. i paragrafen föreskrivs om betalningstiden. Dess minimilängd är 30 dagar från det att yrkandet på övervakningsavgift gavs, fästes eller sändes. Med andra ord knyts inledningen av betalningstiden till omständigheten på vilket sätt som föreskrivs i 3 mom. som yrkandet har delgetts. Enligt

17 § 1 mom. i lagförslag 1 är betalningstiden också 30 dagar.

4 §. Ansvar för övervakningsavgift. Enligt 1 mom. i paragrafen är i första hand den förare som olovligt har parkerat fordonet ansvarig för övervakningsavgiften. Enligt paragrafens 2 mom. är också den i registret antecknade ägaren eller innehavaren av fordonet ansvarig för övervakningsavgiften. Fordonets ägare eller innehavare är dock fri från ansvar, om han eller hon gör det sannolikt att fordonet vid sagda tidpunkt olovligen nyttjades av föraren eller att det inte fanns förutsättningar för att debitera övervakningsavgift. Om fordonet har såväl en ägare som en innehavare ansvarar endast innehavaren för övervakningsavgiften. Paragrafen motsvarar i sakligt hänseende vad som föreskrivs om ansvar för felparkeringsavgift i 9 § i lagförslag 1.

5 §. Övervakningsverksamhet. Enligt paragrafens 1 mom. sörjer fastighetens ägare eller innehavare för parkeringsövervakningen på privat område eller i terrängen. Är fastighetens ägare eller en innehavare en juridisk person, gäller för ordnande av och handlande för den juridiska personens räkning vad som har föreskrivits för den juridiska personen i fråga. Av en ägare eller innehavare som bedriver övervakning krävs sådan tillförlitlighet som föreskrivs i 3 mom.

Enligt 2 mom. i paragrafen kan fastighetens ägare eller innehavare överföra rätten att sörja för parkeringsövervakningen till en person som kan betraktas som tillförlitlig och som här benämns avtalsövervakare. Överföringen grundar sig på ett avtal vars villkor parterna kan komma överens om med iakttagande av allmänna avtalsrättsliga principer.

Rätten till parkeringsövervakning ska dock överföras som en helhet på det sätt att endast en part har talan i fråga om parkeringsövervakningen i förhållande till utomstående parter. Detta är nödvändigt för att den person som har parkerat på fastigheten och eventuellt är ansvarig för övervakningsavgiften ska veta vem han eller hon ska vända sig till och vem som utövar beslutanderätten i ärenden som rör parkeringsövervakning. Realavtalet uppstår med den som rätten till parkeringsövervakning har överförts till och fordonets förare.

Avtalsövervakaren svarar för att förbuden och villkoren för parkering ställs och anges på det sätt som avses i 1 § 1 och 2 mom., för att yrkanden på övervakningsavgift framställs och för delgivning, indrivning av övervakningsavgifter, för att talan om övervakningsavgift väcks och drivs samt för indrivning av övervakningsavgifter i utsökningsväg. Vidare bestämmer avtalsövervakaren övervakningsavgiftens storlek och får själv övervakningsavgifterna. Dessutom framställer avtalsövervakaren en sådan begäran som avses 2 § 2 mom. i lagförslag 1. Nämnda part svarar också för att verksamheten är laglig och för de skador som eventuellt uppstår i verksamheten. I denna sin verksamhet ska avtalsövervakaren iaktta villkoren i avtalet med fastighetens ägare eller innehavare. I denna lag föreskrivs dock inte om detta avtal, utan ansvaret för brott mot villkoren i avtalet bestäms enligt allmänna avtalsrättsliga principer.

Avtalsövervakaren kan dock ge en indrivningsbyrå i uppdrag att driva in övervakningsavgifterna så som det framgår av följande paragraf. En avtalsövervakare har naturligtvis rätt att anlita ett ombud eller biträde vid en rättegång om övervakningsavgift.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs de grunder enligt vilka en part som sörjer för privat parkeringsövervakning kan betraktas som tillförlitlig. Nämnda part betraktas som tillförlitlig, om en fysisk person, en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören, en ansvarig bolagsman eller en person i någon annan härmed jämförbar ställning i en sammanslutning eller stiftelse eller den ansvariga personen för parkeringsövervakningen inte genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig att övervaka parkering. Personen betraktas dock inte som tillförlitlig, om denne i övrigt genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att övervaka parkering.

Med hänsyn till kravet på tillförlitlighet är relevanta framför allt de brott genom vilka man i affärsverksamheten eftersträvat att få grundad fördel på andras bekostnad. Som

ett sådant brott kan betraktas t.ex. bedrägeri. Också andra sådana brott kan komma i fråga som visar försummelser i fråga om skyldigheter i samband med affärsverksamhet, t.ex. bokföringsbrott. Också indrivning av en i och för sig giltig fordran på ett straffbart sätt kan beaktas.

Som en olämplighetsgrund som visas av något annat än en brottsdom kan vara t.ex. att personen är eller har varit meddelad näringsförbud, fastän han eller hon inte har dömts till straff för de gärningar som har utgjort grund för förbudet. Också ett brott av ovan nämnt slag i fråga om vilket domen inte har vunnit laga kraft kan bli aktuellt. Bestämmelsen kan tillämpas också i en situation där personen lagakraftvunnet har dömts till fängelsestraff för över fem år sedan eller till bötesstraff för över tre år sedan, framför allt om brottet har varit allvarligt eller om det förekommit flera brott.

Regionförvaltningsverket utför tillförlitlighetsbedömningen. Om personen inte betraktas som tillförlitlig, kan verket med stöd av 6 § 3 mom. förbjuda verksamheten.

6 §. Anmälningsskyldighet och tvångsmedel. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten för den part som sörjer för privat övervakning att göra en anmälan och om de myndighetsåtgärder som kan vidtas med anledning av brott mot de i lag föreskrivna skyldigheterna eller på grund av avsaknad av tillförlitlighet.

Enligt paragrafens 1 mom. ska den som sörjer för privat parkeringsövervakning innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till regionförvaltningsverket. Anmälan ska innehålla identifikationsuppgifter och kontaktuppgifter, vilka är personbeteckning eller företags- eller organisationsnummer, firma, postadress och e-postadress samt telefonnummer. Dessutom ska i anmälan uppges den person som ansvarar för parkeringsövervakningen. Dessutom ska det behöriga regionförvaltningsverket utan dröjsmål skriftligt meddelas, om det har skett ändringar i fråga om dessa uppgifter.

Anmälan ska göras till det regionförvaltningsverk på vars verksamhetsområde privat parkeringsövervakning bedrivs. Om verksamhet bedrivs på flera regionförvaltningsverks verksamhetsområde, görs anmälan till

något av verken. Om regionförvaltningsverkens verksamhetsområde föreskrivs i 1 § i statsrådets förordning om regionförvaltningsverken (906/2009).

Oberoende av verksamhetens omfattning räcker det med en anmälan. Med anledning av anmälan fattas i och för sig inget särskilt beslut, om inte annat föranleds av 6 § 2 och 3 mom.

I momentet föreskrivs också att den person som ansvarar för parkeringsövervakningen sörjer för att övervakningen är lagenlig. Han eller hon får inte vara försatt i konkurs och handlingsbehörigheten får inte vara begränsad.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs om de åtgärder som myndigheten får vidta, om den som sörjer för parkeringsövervakning väsentligt bryter mot skyldigheterna i lagen. I första hand kommer i fråga ett förfarande som strider mot de skyldigheter som föreskrivs i denna lag, men också något annat lagstridigt förfarande kan komma i fråga, så som att ett fordon egenmäktigt flyttas i strid med lagen om flyttning av fordon med anledning av en olovlig parkering.

Som ett väsentligt brott kan betraktas att debitera en högre övervakningsavgift än vad som föreskrivs i lag. Å andra sidan kan också mindre försummelser, så som t.ex. ett brott mot den i 3 § 1 mom. föreskrivna skyldigheten att försumma att anmäla fastighetens ägare eller innehavare.

På ett väsentligt brott mot skyldigheterna i lagen följer först en anmärkning som regionförvaltningsverket ger. Om det trots anmärkningen väsentligt bryts mot skyldigheterna i lagen kan regionförvaltningsverket genom sitt beslut förplikta den som sörjer för parkeringsövervakningen att rätta till sitt fel. Fortsätter en sådan lagstridig verksamhet trots nämnda beslut, kan regionförvaltningsverket för viss tid, högst ett år förbjuda parkeringsövervakningen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att om den som sörjer för parkeringsövervakningen inte uppfyller de krav som ställs i 5 § 3 mom., kan regionförvaltningsverket förbjuda parkeringsövervakningen tills kraven uppfylls. Regionförvaltningsverket beslutar, när bristen har rättats till.

7 §. Indrivning av övervakningsavgift. Enligt 1 mom. i paragrafen får övervakningsavgift inte överföras att indrivnas av uppdragsgärens och den får inte indrivnas vid domstol förrän minst en betalningspåminnelse om den obetalda övervakningsavgiften har getts eller sänts och de i påminnelsen uppställda skäligena fristerna för att betala fordran eller göra anmärkningar har löpt ut.

Genom bestämmelsen avses förbättra ställningen för den av vilken övervakningsavgiften har debiterats beaktande främst att yrkandet på övervakningsavgift eventuellt har fästats på fordonet varifrån det kan ha försvunnit. Genom bestämmelsen eftersträvas att det inte uppstår indrivningskostnader förrän den berörda personen har haft en faktisk möjlighet att betala övervakningsavgiften eller göra den stridig.

Om det är fråga om ett rättsförhållande mellan en konsument och en näringsidkare, blir också bestämmelserna om konsumentfordringar i lagen om indrivning om fordringar (413/1999).

För tydlighetens skull föreskrivs i paragrafens 2 mom. att i övrigt gäller vad som föreskrivs i lagen om indrivning om fordringar. Så som det ovan har konstaterats ska bestämmelserna om konsumentfordringar tillämpas. Dessutom ska också i övriga fall nämnda lag iakttas. T.ex. ska lagens 4 § om god indrivningssed iakttas också när parterna är näringsidkare.

8 §. Återbetalning av avgift. Enligt 1 mom. i paragrafen ska den som fått betalningen på begäran återbetala den betalda avgiften till den berörda personen, om övervakningsavgiften har debiterats trots ett hinder som avses i 1 § 3 mom. eller annars grundlöst. Momentet motsvarar i huvudsak 18 § 1 mom. i lagförslag 1.

Enligt paragrafens 2 mom. ska om samma övervakningsavgift har betalats två gånger, den som har fått betalningen återbetala det överbetalda beloppet. Har såväl föraren som ägaren eller innehavaren betalat avgiften, ska den överbetalda avgiften återbetalas till ägaren eller innehavaren. I sakligt hänseende motsvarar momentet 18 § 2 mom. i lagförslag 1.

9 §. Regressrätt. Enligt paragrafen har ägaren eller innehavaren av ett fordon rätt att av

den förare som har begått den olovliga parkeringen få det övervakningsavgiftsbelopp som han eller hon har betalat, om avgiften inte har återbetalats med stöd av 8 § 2 mom. Bestämmelsen motsvarar i sakligt hänseende 19 § i lagförslag 1.

10 §. Rättskydd. För tydlighetens och åskådlighetens skull föreskrivs i paragrafens 1 mom. att tvister om övervakningsavgift handläggs vid tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål. Tingsrätten handlägger ärendet i första instans varefter på överklagande tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken. Bestämmelsen hindrar naturligtvis inte att ärendet förs till Konsumenttvistenämnden så som det tidigare har konstaterats.

Likaså för tydlighetens och åskådlighetens skull föreskrivs i 2 mom. i paragrafen att regionförvaltningsverkets beslut överklagas så som det föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Om regionförvaltningens beslut föreskrivs i 6 § 2 och 3 mom. Enligt förvaltningsprocesslagen handläggs överklagandet av förvaltningsdomstolen.

11 §. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om lagens ikraftträdande. Så som det framgår av motiveringen till 24 § i lagförslag 1 träder samtliga lagar som ingår i denna proposition i kraft samtidigt.

Enligt gällande rätt är inte parkeringsvakning inte verksamhet som förutsätter en anmälan. I 6 § 1 mom. uppställs det dock en skyldighet att göra en anmälan innan verksamheten inleds. Verksamheten har dessutom bedrivits i Finland under många års tid och bedrivs fortfarande. Därför ska det i 2 mom. ingå en övergångsbestämmelse enligt vilken en part som bedriver privat parkeringsövervakning och som avses i 5 § 1 eller 2 mom. ska göra den anmälan som avses i 6 § 1 mom. inom tre månader från det att lagen trädde i kraft.

1.3 Miljöskyddslagen

116 §. Straffbestämmelser. Enligt 4 mom. i paragrafen kan för överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motordrivet fordon parkeringsbot föreläggas enligt vad som bestäms i lagen om parkeringsbot. Momentet

ändras så att i det hänvisas till den lag om offentlig parkeringsövervakning som avses i lagförslag 1.

1.4 Lagen om flyttning av fordon

5 §. Flyttning med stöd av parkeringsbestämmelser. Enligt 1 mom. i paragrafen får ett fordon som har parkerats på en väg i strid med en bestämmelse om parkering flyttas tidigast två dygn efter det att förfarandet i strid med bestämmelsen har inletts. Enligt paragrafens 2 mom. får ett fordon som har parkerats på ett privat område eller i terrängen i strid med en bestämmelse om parkering flyttas efter motsvarande tid på motiverad begäran från områdets ägare eller innehavare. I vartdera fallet kommer i fråga såväl närflyttning som upplagsflyttning. Fordonet får med stöd av 3 eller 4 mom. i paragrafen flyttas utan dröjsmål, om det har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten eller medför betydande olägenhet för väganvändningen eller har parkerats i strid med 33 § i räddningslagen.

Paragrafen ändras så att de nuvarande 1, 3 och 4 mom. som sådana tas in som 1, 4 och 5 mom. i paragrafen.

Enligt 4 § 1 mom. i lagförslag 1 får ett fordon klampas under de förutsättningar som föreskrivs i 1 eller 2 mom. i denna paragraf. Endast en sådan myndighet som övervakar parkering och som avses i lagförslag 1 får besluta om klampning, inte någon annan myndighet som avses i denna paragraf.

Den person som övervakar parkeringen prövar om huruvida det är ändamålsenligt att ty sig till en flyttning av fordonet eller att klampa det. På detta inverkar framför allt de tillgängliga resurserna och arten av felparkeringen. Av 2 § 2 mom. i lagförslag 1 följer dock att ett fordon som är placerat på privat område eller i terrängen klampas endast på begäran eller med samtycke av områdets ägare eller innehavare. Med hänsyn till en enhetlig reglering och på grund av den föreslagna lagen om privat parkeringsövervakning tas en reglering som motsvarar gällande 2 mom. in i det nya 2 mom. Momentet kompletteras så att en begäran om flyttning av fordonet också kan göras av den till vilken rätten att svara för övervakningen av parkering på fas-

tigheten har överförts. Om överföring av rätten föreskrivs också i 5 § i lagförslag 2.

På de skäl som har angetts i den allmänna motiveringen föreslås det att till paragrafen fogas ett till innehållet nytt 3 mom., varvid 3 och 4 mom. i gällande lag blir 4 och 5 mom. Enligt det nya momentet får ett fordon flyttas utan dröjsmål, om fordonets ägare eller innehavare inte har betalat fem olika felparkeringsavgifter som har påförts på grund av fem olika gärningar begångna med samma fordon och som inte kan överklagas. Med laga kraft avses enligt 15 § i lagförslag 1 att tiden på 30 dagar för att begära omprövning har löpt ut. Möjligheten att anföra grundbesvär beaktas alltså inte vid bedömningen av om beslutet har vunnit laga kraft. I sådana fall kan man enligt 4 § 1 mom. i lagförslag 1 i stället för att flytta fordonet klampa det.

De obetalda felparkeringsavgifterna ska ha påförts för olika gärningar. Med andra ord kan det föreslagna momentet inte tillämpas på en fortsatt felparkering som har begåtts genom två gärningar och som avses i 3 § 2 mom. i lagförslag 1.

11 §. Uttag av ersättning. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs bl.a. att kommunen inte är skyldig att överläta ett fordon från ett upplag förrän kostnaderna som har samband med flyttningen av fordonet har ersatts. Momentet kompletteras så att man inte heller är skyldig att överläta ett fordon förrän de obetalda felparkeringsavgifterna enligt det nya ovan behandlade 5 § 3 mom. har betalats.

1.5 Lagen om förvaltningsdomstolarna

12 b §. Domförhet med en ledamot. Enligt 1 mom. 1 punkten i paragrafen kan förvaltningsdomstolen i sammansättning med en ledamot handlägga fullföljdsärenden som gäller tillämpningen av lagen om parkeringsbot. Punkten ändras så att den gäller tillämpningen av den lag om offentlig parkeringsövervakning som avses i lagförslag 1.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 3 § 1 mom. i lagförslag 1 föreskrivs genom en ministerieförordning närmare om felparkeringsavgiftens storlek. Vidare före-

skrivs enligt 23 § i nämnda lagförslag genom en ministerieförordning om de egenskaper som krävs av hjulblock, de handlingar som ska användas samt om de anteckningar som ska göras i dem och förvaringen av dem, de meddelanden som har samband med verkställigheten av påföljderna enligt denna lag samt om andra meddelanden mellan myndigheter, den utredning som ska lämnas in vid ansökning om kommunal parkeringsövervakning, den kommunala övervakningspersonalens tjänstemärke samt tjänstedräkt och emblem.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft under hösten 2011. På grund av de åtgärder som verkställigheten av lagarna kräver kan de dock träda i kraft tidigast sex månader från det att de har antagits och blivit stadfästa.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagen om parkeringsbot stiftades som undantagslag i grundlagsordning. I fråga om regeringens proposition (130/1969) begärdes inte grundlagsutskottets utlåtande. I regeringens propositions anfördes tre grunder för lagstiftningsordningen som framför allt hade samband med egendomsskyddet.

För det första konstaterades det att parkeringsboten var en offentligrättslig påлага av ny typ, ett slags avgift med straffrättslig karaktär. För det andra kunde det hända att parkeringsboten drabbade någon annan än den som begått parkeringsfelet. För det tredje begränsade myndigheterna rätt att flytta fordonet med anledning av ett parkeringsfel ägaren eller innehavarens rätt att använda eller råda över sin egendom.

Den föreslagna regleringen ska dock bedömas utifrån gällande grundlag och grundlagsutskottets praxis om denna.

Grundlagens bestämmelse om egendomsskydd i 15 § 1 mom. ger enligt grundlagsutskottets inarbetade praxis inte skydd åt egendom som har anknytning en persons brottsliga verksamhet (GrUU 53/2006 rd, s. 4, GrUU 33/200 rd, s. 2). Grundlagsutskottet

har också redan sedan gammalt betonat rättshandlingar som strider mot lag eller god sed inte åtnjuter grundlagsskydd (GrUU 3/1992 rd, GrUU 13/1986 rd). Å andra sidan sätter grundlagen och framför allt bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna i grundlagen rättigheter gränser bland annat för hurudana straffpåföljder eller andra påföljder som kan förenas med brott (GrUU 53/2006 rd, s. 4).

I den föreslagna lagen om offentlig parkeringsövervakning är det fråga om påföljder som kan karaktäriseras som administrativa (felparkeringsavgift, klampning och anmärkning) och som kan bestämmas för överträdelser av lagstiftningen om parkering av fordon och fordons tomgångskörning. Olika slags administrativa påföljder är redan för närvarande inarbetade som en godtagbar del av påföljdssystemet. T.ex. har det genom lagen om överlastningsavgift (51/1982) med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 2/1981 rd) införts administrativa påföljder av motsvarande slag som de nu föreslagna. I grundlagsutskottets praxis har det för avgiftspåföljdernas del krävts att lagen innehåller klara och specifika bestämmelser om betalningsskyldighet och grunderna för avgiftsbeloppet, den betalningsskyldiges rättsskydd och grunderna för verkställigheten (GrUU 32/2005 rd s. 2—3). På det sätt som krävs föreskrivs det om grunderna för betalningsskyldigheten i 1—3, 6 och 9 §, om avgiftsbeloppet i 3 och 4 §, om rättsskyddet i 13 och 14 § och om verkställighet i 22 § i lagförslag 1.

Den föreslagna regleringen iakttar de grundlösningar som har omfattas i gällande lag. Bestämmelserna om grunderna för betalningsskyldigheten är dock exaktare än de gällande bestämmelserna. En ny bestämmelse är att felparkeringsavgift inte får påföras för en felparkering eller tomgångsförseelse som en person som inte har fyllt femton år har begått. Den straffrättsliga ansvarsåldern är densamma.

De ovan behandlade bestämmelserna motsvarar såväl i lagen om offentlig parkeringsövervakning som i lagen om privat parkeringsövervakning bestämmelserna enligt vilka den förare som har begått felparkeringen i första hand ansvarar för felparkeringsavgif-

ten. I andra hand är den i registret antecknade föraren eller innehavaren ansvarig. Denna har regressrätt i förhållande till föraren.

Såväl i lagen om offentlig parkeringsövervakning som i lagen om privat parkeringsövervakning ingår en bestämmelse som motsvarar gällande lag om parkeringsbot och enligt vilken föraren eller innehavaren frias från ansvar endast, om han eller hon gör det sannolikt att fordonet vid sagda tidpunkt olovligt nyttjades av föraren eller att det inte fanns förutsättningar för att påföra felparkeringsavgift. Ansvarsbestämmelsen gäller förutom felparkeringsavgift också kostnader för klampning.

Redan enligt erfarenhetsmässig sannolikhet är föraren i allmänhet fordonets ägare eller innehavare. I privaträttsliga ärenden har man av hävd godtagit ett på erfarenhet grundat synsätt om att bevisbördan läggs på den part som lättast kan bevisa sakförhållandena om detta. I allmänhet vet ägaren eller innehavaren vem som har använt fordonet.

Att lägga bevisbördan på den som är betalningsskyldig för en administrativ sanktion är i den föreslagna formen inte problematiskt med hänsyn till grundlagen (GrUU 32/2005 rd s. 3/II).

Fastän å andra sidan en felparkeringsavgift enligt den nationella lagstiftningen inte räknas som ett straff, är det skäl att fästa uppmärksamhet vid vissa ståndpunkter som har omfattas i straffrättsliga ärenden. Betydelse har då grundlagens 21 § om en rättvis rättegång och som innehåller presumtionen om oskuld. Betydelse har också Europeiska människorättskonventionens artikel 6 och artikel 14 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter som gäller nämnda omständigheter.

Europeiska människorättsdomstolen tolkar autonomt begreppet anklagelse för brott i artikel 6 i människorättskonventionen. Prövningen grundar sig på de s.k. Engelkriterierna som är den nationella karakteriseringen för gärningen, arten av gärningen samt påföljdens art och stränghet. Människorättsdomstolen har godtagit att påföljden för en ringa gärning bestäms av en förvaltningsmyndighet, om blott ärendet kan föras till domstol (t.ex. Malige v. Frankrike). Det finns ingen praxis om huruvida felparkeringsavgifter hör

till anklagelse för brott, men då det beaktas arten av felparkeringar och den fria möjligheten till överklagande genom besvär eller grundbesvär hos förvaltningsdomstolen efter begäran om omprövning, uppfyller förslaget människorättskonventionens krav, om en felparkeringsavgift betraktas som en anklagelse för brott.

Oskuldspresumtionen omfattar att ingen ska ha en skyldighet att bevisa sin egen oskuld. Enligt Europeiska människorättsdomstolens praxis är presumtioner om skuld i lag dock inte förbjudna, om man vid användningen av dem håller sig inom vissa gränser med beaktande av ärendets betydelse och den åtalades rättigheter. Den åtalade ska ha realistiska möjligheter att lämna in motbevisning.

I fallet Falk v. Nederländerna (beslut) konstaterades ett överklagande vara uppenbart oggrundat i en situation där det enligt nationell lag förelades ordningsbot för ägaren av fordonet, fastän förarens identitet förblev öppen. Ägaren begärde enligt huvudregeln att frias från ansvar endast med att visa att någon annan person hade använt fordonet mot ägarens vilja och ägaren hade inte kunnat förhindra användningen. Man fick överklaga ordningsboten hos domstol som hade full behörighet att pröva ärendet.

Ett felparkeringsavgiftsärende kan efter begäran om omprövning föras att prövas av förvaltningsdomstolen som har en obegränsad behörighet att pröva bevisnings- och rättsfrågorna. En parts rätt att framlägga bevisning eller annars driva sin sak är i ärenden som gäller felparkeringsavgift inte på något sätt begränsad. Ärendet kan efter det överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om den beviljar besvärstillstånd. Utan en begäran om omprövning kan ärendet föras att prövas av förvaltningsdomstolen genom grundbesvär.

Felparkeringsavgifterna är tämligen skäliga till beloppet. En obetald felparkeringsavgift kan inte omvandlas till någon annan påföljd. Ägaren eller innehavaren kan enligt den bestämmelse om regressrätt som ingår i lagförslaget kräva det belopp han eller hon har betalat av den som har begått felet, medan igen straffet bestäms personligen för den som har konstaterats vara skyldig.

I fråga om privat parkeringsövervakning finns det inte för närvarande någon speciallagstiftning. Högsta domstolen har ansett att parkering på privat område som är försett med tillräckliga informationsskyltar skapar ett privaträttsligt avtal utifrån vilket den som har parkerat i strid med informationsskylten kan förpliktas att betala en övervakningsavgift (HD 2010:23). Verksamheten grundar sig alltså för närvarande på allmänna avtalsrättsliga utgångspunkter. I den lag om privat parkeringsövervakning som ingår i propositionen är avsikten att skapa en närmare lagstiftningsrelaterad grund för verksamheten och samtidigt att reglera bedrivandet av verksamheten.

Övervakningsavgift får enligt den föreslagna huvudregeln i 1 § i den föreslagna lagen debiteras för olovlig parkering, om ett fordon parkeras på privat område i strid med förbud eller föreskrifter som fastighetens ägare eller innehavare har meddelat med stöd av vägtrafiklagen eller terrängtrafiklagen eller om ett fordon parkeras på en sådan räddningsväg på privat område som avses i räddningslagen. För parkeringsövervakningen på privat område och i terrängen sörjer enligt den utgångspunkt som föreslås bli föreskriven i 5 § en som tillförlitlig betraktad ägare eller innehavare av fastigheten. Denne får också framställa ett yrkande på övervakningsavgift till den som har parkerat olovligt. Fastighetens ägare eller innehavare kan dock överföra rätten att övervaka parkeringen att övervaka parkeringen på fastigheten och att framställa yrkanden på övervakningsavgift till en tillförlitlig aktör som avses i 5 § 2 mom. Ett yrkande på övervakningsavgift är inte som sådant verkställbart utan den som har framställt yrkandet måste i sista hand vid tingsrätten i normal handläggningsordning för tvistemål yrka på betalning av avgiften av den som är skyldig att betala den.

Den privata parkeringsövervakning som avses i den föreslagna lagen innehåller trots sin grundkaraktär som stöder sig på privat- och avtalsrätten också drag av sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. Det är fråga om övervakning av att förbud i lag eller förbud och föreskrifter som har utfärdats med stöd av lag iakttas. I praktiken jämställs verksamheten dessutom

på många sätt med den övervakningsverksamhet som avses i den föreslagna lagen om offentlig parkeringsövervakning. Vid regleringen av verksamhetens är det därför skäl att följa samma principer som vid regleringen av överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Det väsentliga är då att beakta kraven för regleringen av verksamheten i fråga, dvs. att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna, ordna rättsskyddet och sörja för att verksamheten i övrigt är behörig. Dessa omständigheter kan i samband med sådan verksamhet tillgodoses om bestämmelserna generellt sett är exakta och i övrigt tillbörliga och om de involverade är lämpliga och behöriga för sin uppgift (se t.ex. GrUU 24/2001 rd, s. 4).

Det har föreslagits att det i 1 § i lagförslaget 2 tas in bestämmelser om att på ett sätt som entydigt och tydligt kan observeras ange förbud eller föreskrifter mot parkering med användning i huvudsak av fastställda vägmärken. Av utmärkningen ska också framgå övervakningsavgiften som en eventuell påföljd för olovlig parkering och övervakningsavgiftens storlek. I bestämmelserna om meddelandet och framställande av yrkande på övervakningsavgift har beaktats också kraven som föranleds av tryggheten av de språkliga rättigheterna.

Enligt den föreslagna 2 § får övervakningsavgift inte till beloppet vara högre än den felparkeringsavgift som tas ut för felparkering på motsvarande område. Med hänsyn till de drag som har samband med sådana som kan jämföras med myndighetsverksamhet och till att trygga en behörig verksamhet i fråga om den privata parkeringsövervakningen är det motiverat att reglera övervakningsavgiftens storlek i lag. Förslaget som påminner om prisreglering blir därför enligt regeringens mening inte problematiskt med hänsyn till 15 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 31/2006 rd, s. 4, GrUU 32 2004 rd, s. 2).

Enligt 1 § 3 mom. får övervakningsavgift inte debiteras, om för den olovliga parkeringen påförs felparkeringsavgift, den olovliga parkeringen handläggs i den ordning som gäller för brottmål, eller den olovliga parkeringens gärningsman vid tidpunkten för gärningen inte har fyllt femton år. Med hänsyn till rättsskyddet är av betydelse också lagför-

slagets bestämmelser om reklamation (3 §), indrivning av övervakningsavgiften (7 §), återbetalning av avgiften (8 §), regressrätt (9 §) och domstolar (10 §). Det väsentliga är att ett yrkande på övervakningsavgift inte som sådant är verkställbart. Den som har framställt yrkandet ska i sista hand väcka talan vid tingsrätten för att få ett beslut om betalningsskyldigheten.

Av fastighetens ägare eller innehavare som sörjer för den privata parkeringsövervakningen eller av en sådan som aktör till vilken rätten att sörja för den privata parkeringsövervakningen har överförs förutsätts tillförlitlighet. Som tillförlitlig betraktas inte den som en relativt färsk brottsdom eller vars tidigare verksamhet utvisar att är olämplig att övervaka parkering. Förslaget syftar att till dessa delar se till att de aktörer som idkar privat parkeringsövervakning är lämpliga.

Enligt förslaget kan en myndighet förordna aktören att rätta till sitt fel och för viss tid, högst ett år förbjuda parkeringsövervakningen, om aktören trots beslutet om att rätta till felet väsentligt bryter mot de i lagen föreskrivna skyldigheterna. Verksamheten kan också förbjudas tills den som bedriver övervakning uppfyller kraven på tillförlitlighet. Beslutet fattas av regionförvaltningsverket vars beslut kan överklagas hos förvaltningsdomstolen.

Grundlagens 18 § gäller näringsfrihet. Genom lag kan föreskrivas att näringsverksamhet kan förutsätta tillstånd eller anmälan. I samband med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna konstaterades det att det också i fortsättningen kan vara motiverat att förutsätta tillstånd för utövande av vissa näringar särskilt för att skydda hälsan och säkerheten (RP 309/1993 s. 71—72). Dessutom finns det näringsverksamhet som förutsätter tillstånd på områden där det är fråga om betydande ekonomiska intressen eller där det finns möjlighet till ekonomiskt missbruk såsom penningtvätt. I vissa fall har näringspolitiska aspekter lett förutsättningarna för tillstånd. I grundlagsutskottets praxis har som huvudregel fastställts näringsfrihet (t.ex. GrUU 28/2001 rd). I fråga om privat parkeringsövervakning finns det inte omständigheter som talar för att verksamheten ska förutsätta tillstånd.

Enligt förslaget ska den som sörjer för privat parkeringsövervakning göra en anmälan till regionförvaltningsverket. Anmälningsskyldigheten gäller den till vilken fastighetens ägare eller innehavare har överfört rätten att övervaka parkeringen. I praktiken gäller anmälningsskyldigheten affärsdrivande företag, vars utgångspunkt är att uppnå affärsvinst. På grund av karaktären hos den ovan behandlade verksamheten ska anmälningsskyldigheten anses behövlig. Man kan också fästa uppmärksamhet vid att privat parkeringsövervakning har bedrivits relativt kort tid i Finland. I allmänhet har verksamhet ordnats så att parkeringsövervakningen inte kostar någonting för fastighetens ägare eller innehavare, men övervakningsföretaget får övervakningsavgifterna. Under dessa omständigheter ska anmälningsskyldigheten och myndighetsbefogenheterna som har samband med den anses nödvändiga för att förebygga och minska missbruk och dålig praxis.

I grundlagsutskottets praxis har det konstaterats att blott en anmälningsskyldighet inte är problematisk med hänsyn till näringsfriheten. Om en verksamhet som förutsätter anmälan förbjuds, bör detta grunda sig på att ett förpliktande beslut inte iakttas. Förseelsen bör också vara väsentlig (GrUU 54/2002 rd s. 3). Förslaget uppfyller dessa krav.

En person som utför privat parkeringsövervakning har inte de befogenheter som parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant har att utreda förarens identitet eller uppmana en förare att stanna fordonet. I lagen om privat parkeringsövervakning ges det inte heller bemyndigande att klampa eller flytta fordon, utan en sådan åtgärd måste begäras av den myndighet som tillämpar lagen om offentlig parkeringsövervakning och lagen om flyttning av fordon. Enligt lagen om privat parkeringsövervakning följer av olovlig parkering en beloppsmässig betalningsskyldighet. Betalningsskyldigheten är i motsats till felparkeringsavgiften inte direkt verkställbar, utan verkställighetsgrunden fås genom att väcka talan vid allmän domstol i den ordning som gäller för tvistemål mot den person som har parkerat olovligt eller mot någon annan betalningsskyldig.

I den gällande parkeringsbotslagen föreskrivs om parkeringsbotens minimi- och

maximibelopp. Enligt lagen är boten som utgångspunkt 10 euro, men den kan höjas till högst 50 euro. Om höjningen föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet, vilket 7 § i parkeringsbottslagen bemyndigar till.

I denna proposition föreslås det att det beskrivna systemet bevaras (3 § i lagförslag 1). Då man beaktar avgiftens karaktär och dess belopp, som enligt förslaget i fortsättningen ska vara 20—80 euro, samt de i lagen föreskrivna prövningsgrunderna för en höjning av avgiften från 20 euro, finns det inte hinder mot att föreskriva om saken genom en för-

ordning av inrikesministeriet (GrUU 55/2005 rd s. 2). Dessutom ska det enligt 23 § i lagförslag 1 föreskrivas närmare om vissa omständigheter som kan betraktas som tekniska genom förordning av inrikesministeriet. Bemyndigandebestämmelsen är inte problematisk med hänsyn till 80 § i grundlagen.

På nämnda grunder kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om offentlig parkeringsövervakning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Med stöd av denna lag får felparkeringsavgift påföras för felparkering. *Felparkering* är ett förfarande som strider mot

1) en bestämmelse i vägtrafiklagen (267/1981) om parkering eller stannande av fordon eller användning av parkeringsskiva eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den,

2) en bestämmelse i terrängtrafiklagen (1710/1995) om parkering eller stannande av motorfordon på ett markområde eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, eller

3) förbudet mot parkering på räddningsväg enligt 33 § 2 mom. i räddningslagen (468/2003).

Felparkeringsavgift får också påföras med anledning av en överträdelse av ett förbud eller en begränsning om motorfordons tomgång (*tomgångsförseelse*) som föreskrivs i vägtrafiklagen eller naturvårdslagen (828/2000) eller med stöd av någondera.

På grund av felparkering får det på ett fordon fästas ett hjulblock som hindrar att ett fordon förflyttas (*klampning*) eller en anmärkning ges så som föreskrivs nedan. Bestämmelser om flyttning av ett fordon på grund av ett förfarande som strider mot bestämmelserna om parkering finns i lagen om

flyttning av fordon (828/2008). För en tomgångsförseelse får anmärkning ges så som föreskrivs nedan.

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Felparkeringsavgift får inte påföras, om

1) det för felparkeringen debiteras en sådan övervakningsavgift som avses i lagen om privat parkeringsövervakning (/),

2) felparkeringen eller tomgångsförseelsen handläggs i den ordning som gäller för brottmål,

3) den som har begått en felparkering eller tomgångsförseelse inte har fyllt femton år vid tidpunkten för gärningen.

Har felparkeringen begåtts på ett privat område eller i terrängen, får felparkeringsavgift inte påföras eller klampning utföras utan en begäran eller en fullmakt av fastighetens ägare eller innehavare eller den till vilken rätten att sköta parkeringsövervakningen på fastigheten har överförts.

3 §

Felparkeringsavgift

Felparkeringsavgiften är oberoende av felparkeringens art 20 euro. Genom förordning av inrikesministeriet kan det dock föreskrivas

on en högre felparkeringsavgift i en kommun eller i olika delar av kommunen, om trafiktätheten, parkeringsplatsernas knapphet, antalet felparkeringar, trafikens smidighet eller andra trafikmässiga skäl kräver det. Avgiftens maximibelopp är 60 euro. Om parkeringsavgifter av olika storlek tas ut i olika delar i kommunen, är felparkeringsavgiftens maximibelopp dock 80 i den del av kommunen där parkeringsavgiften är störst. Är kommunal parkeringsövervakning införd, ska inrikesministeriet innan förordningen utfärdas begära utlåtande av kommunen och vid behov av den berörda polisinrättningen.

För fortsatt felparkering får det påföras högst tre felparkeringsavgifter. En ny felparkeringsavgift får inte påföras förrän ett dygn har förflutit från det att den föregående avgiften påfördes. Efter klampning får felparkeringsavgift inte påföras.

Felparkeringsavgift för tomgångsförseelse är lika stor som en felparkeringsavgift som tas ut på motsvarande område för felparkering, dock högst 35 euro.

För flera felparkeringar som har begåtts genom samma gärning påförs en felparkeringsavgift. För en felparkering och tomgångsförseelse som begås genom samma gärning påförs felparkeringsavgift för vardera.

4 §

Klampning

Ett fordon får på grund av felparkering klampas, om fordonet med stöd av 5 § 1—3 mom. i lagen om flyttning av fordon skulle kunna flyttas. Samtidigt ska en förflyttning av fordonet förbjudas. En myndighet får flytta fordonet trots att det har klampats.

Ett hjulblock behöver inte lösgöras förrän den ersättning som avses i 3 mom. och de felparkeringsavgifter som avses i 5 § 3 mom. i lagen om flyttning om fordon har betalats, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

För de kostnader som klampning medför ska det tas ut en fast ersättning i euro. För en kommuns del tas ersättningen ut i enlighet med en taxa som har godkänts av en kommunal myndighet och för polisens del i en-

lighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

5 §

Anmärkning

Är felparkeringen eller tomgångsförseelsen obetydlig, kan en muntlig eller skriftlig anmärkning ges för överträdelsen.

6 §

Åtgärdseftergift

Ett påföljd behöver inte bestämmas, om felparkeringen eller tomgångsförseelsen uppenbarligen har berott på en ursäktlig ouppmärksamhet eller tanklöshet eller om bestämmandet av påföljden av någon annan orsak är uppenbart oskäligt.

7 §

Innehållet i ett beslut

I ett beslut om felparkeringsavgift ska följande nämnas:

- 1) den myndighet som har fattat beslutet och handläggarens namn,
- 2) förarens personuppgifter eller de uppgifter som behövs för att identifiera fordonet,
- 3) gärningstiden och gärningsorten för felet eller förseelsen, dess art samt övriga uppgifter som behövs för att beskriva felet eller förseelsen,
- 4) tillämpliga bestämmelser,
- 5) det belopp som ska betalas, betalningstiden och övriga uppgifter som behövs för betalningen,
- 6) följden av utebliven betalning,
- 7) datum och klockslag för påförande av avgiften.

I ett beslut om klampning ska anges de uppgifter som avses i 1 mom. 1—4 punkten och myndighetens kontaktuppgifter, datum och klockslag för klampningen, beloppet av den ersättning som ska betalas och övriga

villkor för lösgörandet av hjulblocket samt förbud mot att förflytta det klampade fordonet.

Anvisningar för hur man begär omprövning ska bifogas beslut om felparkeringsavgift och klampning.

8 §

Delgivning

Ett beslut om felparkeringsavgift eller klampning delges skriftligt fordonets förare personligen. Om föraren inte påträffas, får beslutet delges genom att fästa det på en synlig plats på fordonet.

Har beslutet om felparkeringsavgift inte kunnat delges på det sätt som avses i 1 mom. eller har avgiften inte betalats inom den tid som föreskrivs i 17 § 1 mom., ska parkeringsövervakaren eller parkeringskontrollanten utan dröjsmål delge den för avgiften ansvarige fordonets ägare eller innehavare beslutet per brev. Mottagaren anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet sändes, om inte något annat visas.

Ett beslut om en felparkeringsavgift ska delges inom sex månader från den dag då felparkeringen eller tomgångsförseelsen be-
gicks.

Ett beslut om klampning ska delges den ersättningsskyldiga ägaren eller innehavaren av fordonet per brev inom sju dagar från det att beslutet fattades. Mottagaren anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet sändes, om inte något annat visas.

9 §

Ansvarig för felparkeringsavgift och klampningsersättning

Felparkeringsavgift ska betalas av den förare som har begått felparkeringen eller tomgångsförseelsen.

För en felparkeringsavgift som har påförts på grund av felparkering svarar också den person som i registret antecknats som fordonets ägare eller innehavare. Fordonets ägare eller innehavare är dock fri från ansvar, om

han eller hon gör det sannolikt att fordonet vid tidpunkten i fråga olovligen nyttjades av föraren eller att det inte fanns förutsättningar för att påföra felparkeringsavgift.

I fråga om ansvaret för klampningsersättning gäller vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om ansvaret för felparkeringsavgift för ett fordonets förare som har begått en felparkering samt ägare eller innehavare.

10 §

Behöriga myndigheter

Polisen utöver tillsyn över att bestämmelserna om parkering och stannande samt tomgång iakttas samt att felparkeringsavgifter påförs och andra i denna lag föreskrivna påföljder bestäms.

Chefen för polisinrättningen eller en polisman som hör till befälet inom inrättningen och som chefen har förordnat leder och övervakar den verksamhet som avses i 1 mom. och fungerar som parkeringsövervakare. Parkeringsövervakaren ska se till att i denna lag avsedda beslut och de tjänsteinnehavare som fatta beslutet antecknas i en förteckning och vid behov ger ut uppgifter om dem.

Regionförvaltningsverket kan på framställning av en kommuns fullmäktige eller med dess samtycke och efter att ha fått utlåtande av chefen för den berörda polisinrättningen bevilja ett tillstånd enligt 11 § till att kommunen på sitt område eller en viss del av det vid sidan av polisen ska ha hand om övervakningen av att förbuden och begränsningarna beträffande parkering, stannande och tomgång iakttas samt om påförande av felparkeringsavgifter och bestämmande av andra påföljder som föreskrivs i denna lag.

Om övervakningen är ordnad på det sätt som anges i 3 mom., ska kommunen i stället för den parkeringsövervakare som avses i 2 mom. utse en kommunal parkeringsövervakare som ska biträdas av ett behövligt antal parkeringskontrollanter. Den kommunala parkeringsövervakaren står i frågor som rör den allmänna uppläggnings- och övervakningen under ledning och tillsyn av chefen för polisinrättningen.

11 §

Tillstånd för kommunal parkeringsövervakning

När regionförvaltningsverket prövar beviljande av tillstånd för kommunal parkeringsövervakning ska verket beakta trafiktätheten, behovet av övervakning och andra lokala omständigheter samt kommunens förutsättningar att på ett behörigt sätt ha hand om övervakningsverksamheten.

Tillstånd kan beviljas för viss tid eller tills vidare. I tillståndet kan också fastställas minimiantalet parkeringskontrollanter och ställas andra villkor som avses vara nödvändiga.

Regionförvaltningsverket kan efter att ha hört kommunens fullmäktige och fått ett utlåtande av chefen för den berörda polisinsättningen återkalla tillståndet eller ändra dess villkor, om det har skett en väsentlig förändring i omständigheterna eller de uppställda villkoren inte har uppfyllts eller övervakningsverksamheten inte i övrigt har skötts på behörigt sätt. Innan tillståndet återkallas ska regionförvaltningsverket dock uppmana kommunen att inom en skälig tid rätta till de uppdagade bristerna. Kommunens fullmäktige kan göra en framställning för att återkalla tillståndet eller ändra dess villkor.

12 §

Behörighetsvillkoren och tjänsteförhållandet för en kommunal parkeringsövervakare och parkeringskontrollant

Behörighetsvillkor för en kommunal parkeringsövervakare är högre högskolsexamen i juridik och förtrogenhet med trafikfrågor.

Behörighetsvillkor för en kommunal parkeringskontrollant är en sådan förtrogenhet i fråga om bestämmelserna om trafik och tomgång som behövs för skötseln av hans eller hennes uppgifter.

Kommunala parkeringsövervakare och kommunala parkeringskontrollanten ska stå i tjänsteförhållande till ett offentligt samfund.

13 §

De kommunala parkeringsövervakarnas och parkeringskontrollanternas uppgifter

En parkeringskontrollant har till uppgift att övervaka att bestämmelserna om parkering och stannande följs samt att påföra felparkeringsavgifter och bestämma andra påföljder på grund av felparkeringar och tomgångsförseelser. Parkeringskontrollanterna står under ledning och tillsyn av den kommunala parkeringsövervakaren.

De kommunala parkeringsövervakarna och de kommunala parkeringskontrollanterna ska i tjänsteutövningen ha ett emblem och bära tjänstedräkt, av vilken deras tjänsteställning framgår. En kommunal parkeringsövervakare och parkeringskontrollant ska i övervakningsuppdraget ha med sig ett tjänstemärke som ska visas upp vid behov eller på begäran.

Föraren av ett fordon är skyldig att vid anfordran uppge sitt namn, sin personbeteckning och sin adress för parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant. Föraren är även skyldig att stanna fordonet på tecken av parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant och att iaktta annat behövligt tecken eller annan behövlig uppmaning som denne ger för att fullgöra övervakningsuppgiften.

14 §

Förbud mot att överklaga

Omprövning får inte begäras eller besvär anföras med anledning av en anmärkning eller åtgärdseftergift.

Ett beslut om felparkeringsavgift eller klampning får inte överklagas genom besvär. Förbudet mot att överklaga gäller dock inte ett beslut som parkeringsövervakaren har fattat med anledning av en ansökan som avses i 18 §.

15 §

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning av ett beslut om felparkeringsavgift eller klampning får göras hos parkeringsövervakaren. Begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från det beslutet fästes på fordonet eller delgavs på annat sätt. En begäran om omprövning som görs efter den föreskrivna tiden prövas, om det har funnits något särskilt skäl till förse-ningen och begäran om omprövning har gjorts så snart det har varit möjligt.

I fråga om handläggningen av en begäran om omprövning föreskrivs dessutom i förvaltningslagen (434/2003). Beslut med anledning av begäran om omprövning delges per brev. Mottagaren anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte något annat visas.

16 §

Besvär

Ett beslut som parkeringsövervakaren har fattat med anledning av en begäran om omprövning eller med anledning av en ansökan som avses i 18 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets parkeringsövervakarens beslut har fattats. Besvären hindrar inte att beslutet verkställs, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut.

I fråga om anförande av besvär och handläggningen av besvären föreskrivs i övrigt i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

17 §

Betalningstid och dröjsmålspåföljder

Felparkeringsavgift ska betalas inom 30 dagar från den dag beslutet fattades. Om beslutet dock har delgetts på det sätt som avses i 8 § 2 mom., ska avgiften betalas inom 30 dagar från delfäendet. Parkeringsövervakaren kan bevilja förlängning av betalningstiden.

Har felparkeringsavgift inte betalats inom den föreskrivna tid eller den betalningstid som avses i 1 mom., ska avgiften betalas höjd med det belopp som föreskrivs i 10 a § 1 mom. 3 punkten i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

18 §

Återbetalning av avgift

Har felparkeringsavgift påförts trots ett hinder som avses i 2 § 1 mom., ska parkeringsövervakaren på ansökan förordna att den betalda felparkeringsavgiften återbetalas till den berörda personen. Ansökan ska göras inom sex månader från det att ett straffrättsligt förfarande inleddes eller felparkeringsavgiften påfördes.

Har samma felparkeringsavgift betalats två gånger, ska parkeringsövervakaren förordna att det överbetalda beloppet återbetalas. Har såväl föraren som ägaren eller innehavaren betalat avgiften, ska den överbetalda avgiften återbetalas till ägaren eller innehavaren.

19 §

Regressrätt

Ägaren eller innehavaren av ett fordon har rätt att av den förare som begått felparkeringen få ett belopp motsvarande den felparkeringsavgift eller klampningsersättning som ägaren eller innehavaren har betalat, om avgiften inte har återbetalats med stöd av 18 § 2 mom.

20 §

Felparkeringsavgiftens mottagare och övervakningskostnader

Felparkeringsavgifterna tillfaller staten.

Avgifter som tas ut för felparkeringar och tomgångsförseelser i ett område som står under kommunal övervakning tillfaller dock kommunen i fråga, oberoende av om felparkeringsavgiften har påförts av polisen eller den kommunala parkeringsövervakaren eller en parkeringskontrollant.

På ett område där kommunal övervakning har ordnats betalar kommunen kostnaderna för ordnandet och skötseln av övervakningen och för uppfyllandet av villkoren för parkeringsövervakningen.

21 §

Fordon som används vid parkeringsövervakning

På fordon som används vid kommunal parkeringsövervakning tillämpas vad som föreskrivs i 48 § 4 mom. i vägtrafiklagen om fordon som används vid trafikövervakning.

22 §

Verkställighet

På indrivning av felparkeringsavgift och höjning av avgift och indrivning av klampningsersättning i utsökningsväg tillämpas bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

23 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av inrikesministeriet bestäms närmare om

- 1) de egenskaper som krävs av hjulblock,
- 2) de handlingar som ska användas samt om de anteckningar som ska göras i dem och förvaringen av dem,
- 3) de meddelanden som har samband med verkställigheten av påföljderna enligt denna

lag samt om andra meddelanden mellan myndigheter,

4) den utredning som ska läggas fram i en ansökan om kommunal parkeringsövervakning,

5) den kommunala övervakningspersonalens tjänstemärke samt tjänstedräkt och emblem.

24 §

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om parkeringsbot (248/1970).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

25 §

Beslut som fortsätter att gälla

Följande beslut fortsätter att gälla:

- 1) ministeriets för inrikesärendena beslut om kommunal parkeringsövervakares och hans biträdes emblem (136/1971),
- 2) inrikesministeriets beslut om tjänstedräkt för kommunal parkeringsövervakare (512/1987).

26 §

Övergångsbestämmelse

Har en betalningsanmaning om en parkeringsbot getts före denna lags ikraftträdande, iaktas vid handläggningen av ärendet, ändringssökande och bestämmande av påföljder de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande.

De förordnanden som länsstyrelsen eller regionförvaltningsverket har utfärdat med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft.

Den som vid ikraftträdandet av denna lag har utnämnts till kommunal parkeringsövervakare eller kommunalt övervakningsbiträde bevarar sin behörighet för motsvarande uppgifter också när denna lag har trätt i kraft.

2.

Lag**om privat parkeringsövervakning**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Med stöd av denna lag får övervakningsavgift debiteras för olovlig parkering. Det är fråga om *olovlig parkering*, när

1) ett fordon parkeras på privat område i strid med 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen (267/1981) utan tillstånd av fastighetens ägare eller innehavare,

2) någon bryter mot fastighetens ägares eller innehavares föreskrifter enligt 28 § 3 mom. i vägtrafiklagen om parkering av fordon eller användning av parkeringsskiva på privat område,

3) ett motorfordon parkeras eller stannas på ett markområde i strid med 4 § 1 mom. i terrängtrafiklagen (1710/1995) utan tillstånd av markägaren eller markinnehavaren,

4) ett fordon parkeras på en räddningsväg på privat område i strid med 33 § 2 mom. i räddningslagen (468/2003).

Övervakningsavgift får debiteras endast om ett förbud eller påbud som gäller parkering eller stannande eller ett påbud om användning av parkeringsskiva samt övervakningsavgiften och dess storlek som påföljd för olovlig parkering har angetts med vägmärken och med rektangulära textförsedda skyltar på ett sådant sätt att information är entydig och lätt kan observeras. En förutsättning för att debitera övervakningsavgift är dessutom att texten på skylten i en enspråkig kommun skrivits åtminstone på språket i kommunen i fråga, i tvåspråkiga kommuner åtminstone på finska och svenska samt inom samernas hembygdsområde förutom på finska dessutom på samiska.

Övervakningsavgift får inte debiteras, om

1) felparkeringsavgift påförs för den olovliga parkeringen,

2) den olovliga parkeringen handläggs i den ordning som gäller för brottmål,

3) den som parkerat olovligt inte har fyllt femton år.

Bestämmelser om felparkeringsavgift och klampning finns i lagen om offentlig parkeringsövervakning (/). Bestämmelser om flyttning av fordon finns i lagen om flyttning av fordon (828/2008).

2 §

Övervakningsavgift

Övervakningsavgiften får inte till beloppet vara högre än den felparkeringsavgift som tas ut för felparkering på motsvarande område.

För fortsatt olovlig parkering får debiteras högst tre övervakningsavgifter. En ny övervakningsavgift får inte debiteras förrän ett dygn har förflutit från det att den föregående avgiften debiterades. Efter klampning får övervakningsavgift inte debiteras.

Strider samma gärning mot flera förbud eller påbud som gäller om parkering eller stannande eller användning av parkeringsskiva, debiteras dock en enda övervakningsavgift.

3 §

Yrkande på övervakningsavgift

I ett yrkande på övervakningsavgift ska nämnas

1) den som har framställt yrkandet,

2) gatuadress, e-postadress och övriga kontaktuppgifter för den som har framställt yrkandet,

3) de uppgifter som behövs för att identifiera fordonet,

4) gärningstiden och gärningssorten för den olovliga parkeringen, dess art samt övriga uppgifter som behövs för att beskriva gärningen,

5) grunden för avgiftens belopp och tillämpliga bestämmelser,

6) det belopp som ska betalas, betalningstiden och övriga uppgifter som behövs för betalningen,

7) följden av utebliven betalning,

8) datum och klockslag för yrkandet,

9) ägaren och innehavaren av fastigheten,

10) rätten att göra avgiften stridig hos den som har framställt yrkandet.

Ett yrkande på övervakningsavgift ska i en enspråkig kommun framställas åtminstone på språket i kommunen i fråga, i en tvåspråkig kommun åtminstone på finska och svenska och i en kommun inom samernas hembygdsområde förutom på finska också på samiska.

Ett yrkande på övervakningsavgift ges skriftligt till fordonets förare personligen. Om föraren inte påträffas, får yrkandet fästas på en synlig plats på fordonet. Betalas övervakningsavgiften inte inom utsatt tid, sänds yrkandet på övervakningsavgift till fordonets ägare eller innehavare.

Betalningstiden ska vara minst 30 dagar från det att yrkandet på övervakningsavgift gavs, fästes eller sändes.

4 §

Ansvar för övervakningsavgift

Den förare som olovligt har parkerat fordonet ska betala övervakningsavgiften.

Också den i registret antecknade ägaren eller innehavaren av fordonet är ansvarig för övervakningsavgiften. Fordonets ägare eller innehavare är dock fri från ansvar, om han eller hon gör det sannolikt att fordonet vid tidpunkten i fråga olovligt nyttjades av föraren eller att det inte fanns förutsättningar för att debitera övervakningsavgift.

5 §

Övervakningsverksamhet

För parkeringsövervakningen på privat område eller i terrängen sörjer fastighetens ägare eller innehavare.

Fastighetens ägare eller innehavare kan också överföra rätten att sörja för parkeringsövervakningen på fastigheten.

De som sörjer för parkeringsövervakningen enligt 1 och 2 mom. ska vara tillförlitliga. Den som sörjer för parkeringsövervakning betraktas som tillförlitlig, om en fysisk person, en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören, en ansvarig bolagsman eller en person i någon annan härmed jämförbar ställning i en sammanslutning eller stiftelse eller den ansvariga personen för parkeringsövervakningen inte genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig att övervaka parkering. En person betraktas dock inte som tillförlitlig, om denne i övrigt genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att övervaka parkering.

6 §

Anmälningsskyldighet och tvångsmedel

Den som sörjer för parkeringsövervakning ska innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde parkeringen övervakas eller, om parkeringen övervakas inom två eller flera regionförvaltningsverks verksamhetsområde, till något av dem. Anmälan ska innehålla identifikationsuppgifter och kontaktuppgifter för den som sörjer för parkeringsövervakningen. I anmälan ska dessutom anges vem som ansvarar för parkeringsövervakningen och som sörjer för att verksamheten är lagenlig. Den ansvariga personen får inte vara försatt i konkurs och hans eller hennes handlingsbehörighet får inte vara begränsad. Den som sörjer för parkeringsövervakningen ska utan dröjsmål skrift-

ligt underrätta det behöriga regionförvaltningsverket när det har skett ändringar i dessa uppgifter.

Regionförvaltningsverket kan ge den som sörjer för parkeringsövervakningen och som väsentligt bryter mot skyldigheterna i lagen en anmärkning. Bryter den som sörjer för parkeringsövervakningen trots anmärkningen väsentlig mot skyldigheterna i lagen, kan regionförvaltningsverket genom sitt beslut förplikta denna att rätta till sitt fel. Bryter den som sörjer för parkeringsövervakningen trots beslutet väsentligt mot skyldigheterna i lagen, kan regionförvaltningsverket för viss tid, högst ett år förbjuda parkeringsövervakningen.

Uppfyller inte den som sörjer för parkeringsövervakningen de krav som ställs i 5 § 3 mom., kan regionförvaltningsverket förbjuda parkeringsövervakningen tills regionförvaltningsverket beslutar att den som sörjer för parkeringsövervakningen uppfyller kraven.

7 §

Indrivning av övervakningsavgift

Övervakningsavgift får inte överföras att indrivnas av en uppdragstagare eller betalning krävas vid domstol förrän minst en betalningspåminnelse om den obetalda övervakningsavgiften har getts eller sänts och de i påminnelsen uppställda skäligena fristerna för att betala fordran eller göra anmärkningar har löpt ut.

I övrigt gäller i fråga om indrivning av övervakningsavgift vad som föreskrivs i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

8 §

Återbetalning av avgift

Har övervakningsavgift debiterats trots ett hinder som avses i 1 § 3 mom. eller annars

grundlöst, ska den som fått betalningen på begäran återbetala den betalda avgiften till den berörda personen.

Har samma övervakningsavgift betalats två gånger, ska den som har fått betalningen återbetala det överbetalda beloppet. Har såväl föraren som ägaren eller innehavaren betalat avgiften, ska den överbetalda avgiften återbetalas till ägaren eller innehavaren.

9 §

Regressrätt

Ägaren eller innehavaren av ett fordon har rätt att av den förare som har begått den olovliga parkeringen få det övervakningsavgiftsbelopp som han eller hon har betalat, om avgiften inte har återbetalats med stöd av 8 § 2 mom.

10 §

Rättsskydd

Twister om övervakningsavgift handläggs vid tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål.

Bestämmelser om överklagande av regionförvaltningsverkets beslut finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

11 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

När lagen träder i kraft ska den som bedriver parkeringsövervakning och som avses i 5 § 1 eller 2 mom. göra en anmälan som avses i 6 § 1 mom. inom tre månader från lagens ikraftträdande.

3.

Lag**om ändring av 116 § i miljöskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (86/2000) 116 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1100/2002, som följer:

116 §	keringsavgift påföras enligt vad som bestäms i lagen om offentlig parkeringsövervakning (/).
<i>Straffbestämmelser</i>	

För en överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motorfordon kan felpar- Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 5 och 11 § i lagen om flyttning av fordon**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om flyttning av fordon (828/2008) 5 § och 11 § 1 mom. som följer:

5 §	eller upplagsflyttning tidigast två dygn efter det att fordonet parkerats i strid med bestämmelsen.
<i>Flyttning med stöd av parkeringsbestämmelser</i>	

Har ett fordon parkerats på en väg i strid med en bestämmelse om parkering, får väg-
hållningsmyndigheten eller den kommunala
parkeringsövervakaren utföra en närflyttning

Har ett fordon parkerats på ett privat område eller i terrängen i strid med en bestämmelse om parkering, utför kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren en närflyttning eller upplagsflyttning efter två dygn på motiverad begäran från området ägare el-

ler innehavare eller den till vilken rätten sörja för parkeringsövervakningen på fastigheten har överförts.

Trots det som föreskrivs i 1 och 2 mom., får ett fordon flyttas utan dröjsmål, om fordonets ägare eller innehavare inte har betalat fem olika felparkeringsavgifter som genom lagakraftvunna beslut har påförts på grund av fem olika gärningar begångna med samma fordon.

Om fordonet har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten, är polisen skyldig att flytta fordonet utan dröjsmål. Medför ett parkerat fordon betydande olägenhet för väganvändningen, får polisen, väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

Har ett fordon parkerats i strid med 33 § i räddningslagen (468/2003), får polisen utföra

en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

11 §

Uttag av ersättning

Ersättning får tas ut på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Kommunen är inte skyldig att överlåta ett fordon från ett upplag som avses i 3 § förrän avgifterna enligt 5 § 3 mom. har betalats och kostnaderna enligt 10 § 1 mom. har ersatts, om inte fullföljdomstolen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 12 b § i lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolar (430/1999) 12 b § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 675/2006, som följer:

12 b §

Domförhet med en ledamot

Förvaltningsdomstolen är domför även med en ledamot när den avgör fullföljsärenden som gäller

1) tillämpningen av lagen om offentlig parkeringsövervakning (/) eller lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 29 oktober 2010

Republikens President**TARJA HALONEN**Justitieminister *Tuija Brax*

*Bilaga
Parallelltext*

3.

Lag

om ändring av 116 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (86/2000) 116 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1100/2002, som följer:

Gällande lydelse

116 §

Straffbestämmelser

För överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motordrivnet fordon kan parkeringsbot föreläggas enligt vad som bestäms i lagen om parkeringsbot (248/1970).

Föreslagen lydelse

116 §

Straffbestämmelser

För en överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motorfordon kan felparkeringsavgift påföras enligt vad som bestäms i *lagen om offentlig parkeringsövervakning* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 5 och 11 § i lagen om flyttning av fordon**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om flyttning av fordon (828/2008) 5 § och 11 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 §

Flyttning med stöd av parkeringsbestämmelser

Har ett fordon parkerats på en väg i strid med en bestämmelse om parkering, får väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning tidigast två dygn efter det att fordonet parkerats i strid med bestämmelsen.

Har ett fordon parkerats på ett privat område eller i terrängen i strid med en bestämmelse om parkering, utför kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren en närflyttning eller upplagsflyttning efter två dygn på motiverad begäran från området ägare eller innehavare.

(ny)

Om fordonet har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten, är polisen skyldig att flytta fordonet utan dröjsmål. Medför ett parkerat fordon betydande olägenhet för väganvändningen, får polisen, väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

Har ett fordon parkerats i strid med 33 § i

Föreslagen lydelse

5 §

Flyttning med stöd av parkeringsbestämmelser

Har ett fordon parkerats på en väg i strid med en bestämmelse om parkering, får väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning tidigast två dygn efter det att fordonet parkerats i strid med bestämmelsen.

Har ett fordon parkerats på ett privat område eller i terrängen i strid med en bestämmelse om parkering, utför kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren en närflyttning eller upplagsflyttning efter två dygn på motiverad begäran från området ägare eller innehavare eller den till vilken sörjan för parkeringsövervakningen på fastigheten har överförts.

Trots det som föreskrivs i 1 och 2 mom., får ett fordon flyttas utan dröjsmål, om fordonets ägare eller innehavare inte har betalat fem olika felparkeringsavgifter som genom lagkraftvunna beslut har påförts på grund av fem olika gärningar begångna med samma fordon.

Om fordonet har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten, är polisen skyldig att flytta fordonet utan dröjsmål. Medför ett parkerat fordon betydande olägenhet för väganvändningen, får polisen, väghållningsmyndigheten eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

Har ett fordon parkerats i strid med 33 § i

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

räddningslagen (468/2003), får polisen utföra en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

räddningslagen (468/2003), får polisen utföra en närflyttning eller upplagsflyttning utan dröjsmål.

11 §

11 §

*Uttag av ersättning**Uttag av ersättning*

Ersättning får tas ut på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Kommunen är inte skyldig att överlåta ett fordon från ett upplag som avses i 3 § förrän kostnaderna enligt 10 § 1 mom. har ersatts, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

Ersättning får tas ut på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Kommunen är inte skyldig att överlåta ett fordon från ett upplag som avses i 3 § förrän *avgifterna enligt 5 § 3 mom. har betalats och* kostnaderna enligt 10 § 1 mom. har ersatts, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den
20 .

5.

Lag**om ändring av 12 b § i lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolar (430/1999) 12 b § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 675/2006, som följer:

Gällande lydelse

12 b §

Domförhet med en ledamot

Förvaltningsdomstolen är domför även med en ledamot när den avgör fullföljdsärenden som gäller

1) tillämpningen av lagen om parkeringsbot (248/1970) eller lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979),

Föreslagen lydelse

12 b §

Domförhet med en ledamot

Förvaltningsdomstolen är domför även med en ledamot när den avgör fullföljdsärenden som gäller

1) tillämpningen av *lagen om offentlig parkeringsövervakning* (/) eller lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979),

Denna lag träder i kraft den 20 .
